

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики
та просторового планування

/ А.М. Мамедов /

1 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Адміністративне право та адміністративний процес»

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
081	Право
	назва спеціалізації
	Будівельне та містобудівне право

Розробники

Кулеба О.М., к.ю.н.

Похиленко І.С., к.ю.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права
протокол №1 від 1 вересня 2022 року

Завідувач кафедри

(Перегуда Є.В.)

Схвалено гарантом освітньої програми «Будівельне та містобудівне
право»

Гарант ОП

/Ігор МАМОНТОВ/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
«Право»

протокол №1 від 30 серпня 2022 року

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр	Бакалавр ОПП		Форма навчання: денна									Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на курс	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГ	р					
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
081	Право (Будівельне містобудівне право)	7	210	120	60		60				1	Ісп	3		

шифр	Бакалавр ОПП		Форма навчання: заочна									Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження	
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на курс	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГ	р					
				Разом	у тому числі										
Л	Лр	Пз													
081	Право (Будівельне містобудівне право)	7	210	50	18		32				1	Ісп	3		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні і розвитку професійної компетенції у сфері публічного адміністрування, спрямованої на отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, вирішення практичних завдань, ознайомлення студентів з проблемами та напрямками реформування адміністративних відносин, розуміння взаємовідносин між громадянами та органами публічної адміністрації, а також у наданні комплексу необхідних знань, що стосуються поняття та змісту адміністративного процесу, його принципів, структури та основних напрямків розвитку адміністративно-юрисдикційного процесу, адміністративно-процедурної діяльності та адміністративного судочинства.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3856>. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК10	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК12.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
СК05	Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК15	Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
ДСК01	Розуміння системності правового регулювання будівельної та містобудівної діяльності.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН03	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН07	Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
ПРН09	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
ДПРН02	Знати правові механізми реалізації владних рішень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері містопланування та містобудування.
ДПРН03	Знати основи контрольно-наглядової діяльності компетентних органів у сфері будівництва.

Програма дисципліни

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Змістовий модуль 1. «Загальна частина: теорія адміністративного права»

Тема 1. Адміністративне право як галузь публічного права

Основоположні категорії адміністративного права. Публічне адміністрування як одна з форм реалізації публічної влади. Суб'єкти публічного адміністрування. Публічний інтерес.

Адміністративне право як складова публічного права. Призначення адміністративного права. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Відмежування адміністративного права від цивільного та господарського права.

Система адміністративного права. Загальне адміністративне право (принципи адміністративного права, суб'єкти публічного адміністрування, інструменти публічного адміністрування, публічне майно, адміністративні процедури, адміністративні послуги, захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування). Особливе адміністративне право (зокрема службове право, адміністративне деліктне право, поліцейське).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).

8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
10. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
11. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
12. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
13. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
14. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
15. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
16. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
17. Андрійко О. Ф. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне законодавство [Електронний ресурс] / О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний // Альманах права. - 2020. - Вип. 11. - С. 22-27. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2020_11_6
18. Битяк Ю., Бойко І., Писаренко Н. Система адміністративного права. Право України. 2017. № 12. С. 173–183. Бойко І. В. До питання про предмет адміністративного права. Адміністративне право і процес. 2016. № 1 (15). С. 5–12.
19. Бойко І. В. Доктринальні ідеї та цілі адміністративного права. Право України. 2019. № 5. С. 13–29.
20. Костюшко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 2 (14). С.162–177.
21. Стеценко С. Предмет адміністративного права як «вічнозелений» сюжет адміністративно-правової науки. Право України. 2019. № 5. С. 29–45.

Тема 2. Принципи адміністративного права

Поняття та значення принципів адміністративного права (системоутворювальне значення, вплив на нормотворчу діяльність, значення для адміністративної та судової практики).

Принцип верховенства права (правовладдя) в адміністративному праві. Значення принципу верховенства права (правовладдя) для регулювання адміністративних правовідносин. Складові верховенства права (законність; юридична визначеність; запобігання зловживанню повноваженнями; рівність перед законом і недискримінація; доступ до правосуддя).

Принципи належного врядування. Значення принципів належного врядування для регулювання адміністративних правовідносин. Принципи належного врядування (забезпечення участі в ухваленні рішень та належне реагування, відкритість і прозорість, добросовісність і етична поведінка, ефективність, компетентність і спроможність, інноваційність та відкритість до змін, сталість і довгострокова орієнтованість, грамотне фінансове управління, поважання прав людини та культурної різноманітності, забезпечення соціальної згуртованості, підзвітність).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
10. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
11. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
12. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.

Тема 3. Джерела адміністративного права

Суть та види джерел адміністративного права. Поняття джерел адміністративного права. Значення джерел адміністративного права. Система джерел адміністративного права.

Національні джерела адміністративного права. Конституція України як основа побудови системи джерел адміністративного права. Законодавчі акти як джерела адміністративного права. Підзаконні нормативні акти як джерела адміністративного права.

Міжнародні джерела адміністративного права. Міжнародні договори як джерела адміністративного права (Міжнародний пакт про громадянські й політичні права, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та ін.). Юридичні акти Європейського Союзу як джерела адміністративного права в контексті правотворчої діяльності. «М'яке право» у системі джерел адміністративного права.

Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права. Практика Європейського суду з прав людини як джерело адміністративного права. Рішення Конституційного Суду України в системі джерел адміністративного права. Рішення Верховного Суду як квазиджерело адміністративного права.

Юридична сила джерел адміністративного права. Поняття та значення юридичної сили джерел адміністративного права. Система джерел адміністративного права за їх юридичною силою. Правила вирішення конкуренції норм, закріплених у джерелах адміністративного права.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України . – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
10. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. // Відом. Верхов. Ради України . – 2000. – № 40. – Ст. 338.
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
12. Кодекс цивільного захисту: Закон України від 02.10.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 34–35. – Ст. 458.
13. Регламент Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 // Офіційний вісник України. – 2007 – № 54. - Ст. 21.
14. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
15. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
16. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
17. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
18. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
19. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
20. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
21. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
22. Андрійко О. Ф. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне законодавство [Електронний ресурс] / О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний // Альманах права. - 2020. - Вип. 11. - С. 22-27. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2020_11_6
23. Битяк Ю., Бойко І., Писаренко Н. Система адміністративного права. Право України. 2017. № 12. С. 173–183. Бойко І. В. До питання про предмет адміністративного права. Адміністративне право і процес. 2016. № 1 (15). С. 5–12.

24. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.

25. Мельник Р.С. Джерела адміністративного права: сучасний погляд на сталі конструкції. Право України 2019. № 5 С. 46 – 62

26. Цуркаленко Ю. В. Джерело сучасного адміністративного права: проблеми розуміння та способи їх вирішення / Ю. В. Цуркаленко // Правовий часопис Донбасу. - 2018. - № 4. - С. 179–184. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_4_32

Тема 4. Підготовка проектів нормативно-правових актів, порядок їх погодження та прийняття

Законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, як джерела адміністративного права. Суб'єкти адміністративного права, що уповноважені на підготовку та видання нормативно-правових актів. Правила підготовки проектів нормативно-правових актів. Загальні підходи до підготовки проектів актів, їх форма, структура та техніко-юридичні особливості розроблення з урахуванням нормопроектувальної техніки.

Відповідність проектів підзаконних актів Конституції України, законам України, актам Європейського Союзу та міжнародним договорам.

Процедура погодження проектів з зацікавленими центральними органами виконавчої влади, строки розгляду, антикорупційна експертиза Національного агентства з питань запобігання корупції, правова експертиза Міністерства юстиції, цифрова експертиза та відповідні висновки до проектів актів Кабінету Міністрів України, міністерств та інших органів виконавчої влади. Схвалення проектів постанов та розпоряджень Кабінетом Міністрів України. Особливості державної реєстрації проектів наказів в Міністерстві юстиції України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141.

2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222

3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385

4. Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 р. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-%D0%BF#Text>.

5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190

6. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).

7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіційний вісник – 2014. - № 87. – ст. 156

8. Правила підготовки проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870 // Офіційний вісник- 2005р. – № 36. – ст. 45

9. Регламент Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 // Офіційний вісник України. – 2007 – № 54. - Ст. 21.

10. Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України 02.07.2014 № 228 // Офіційний вісник України. – 2014. - № 54. – Ст. 88.

11. Положення про апарат Національного агентства з питань запобігання корупції: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 19.05.2016 № 1.

12. Питання Міністерства цифрової трансформації: постанова Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856 // Офіційний вісник України. – 2019. - № 80. – Ст. 7.

Тема 5. Суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний орган) як суб'єкт адміністративного права.

Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування.

Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України — як учасники адміністративного процесу в державному управлінні. Їх компетенція, повноваження, склад, завдання, функції.

Групи суб'єктів публічного адміністрування (державні органи, включаючи органи виконавчої влади, державні фонди та установи; органи влади Автономної Республіки Крим; суб'єкти місцевого самоврядування; суб'єкти, яким делеговано окремі повноваження публічного адміністрування).

Система органів виконавчої влади. Основні рівні органів виконавчої влади в Україні (вищий, центральні, місцеві). Кабінет Міністрів України, система центральних органів виконавчої влади (міністерства, служби, агентства та інспекції, центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом), місцеві державні адміністрації. Законодавча основа їх діяльності

Класифікація органів виконавчої влади за різними критеріями (за обсягом і характером компетенції, за порядком вирішення питань, за спрямованістю компетенції, за територіальним обсягом повноважень). Порядок утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади.

Особливості функціонування військово-цивільних адміністрацій та військових адміністрацій в умовах воєнного стану. Порядок створення та ліквідації військово-цивільних адміністрацій та військових адміністрацій.

Суб'єкти місцевого самоврядування. Законодавча основа діяльності.

Види суб'єктів місцевого самоврядування та їх призначення (територіальна громада; сільська, селищна, міська ради; сільський, селищний, міський голови; виконавчі органи сільської, селищної, міської рад; районні та обласні ради; органи самоорганізації населення).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
4. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
5. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
6. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015 // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. №13. – Ст. 712.
7. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року №389-VIII. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. - №28, стор.1509.
8. Про утворення військово-цивільних адміністрацій: Указ Президента від 24.02.2022 № 68; // Офіційний вісник від 14.06.2022, № 46, стор. 18.
9. Про утворення військово-цивільних адміністрацій: Указ Президента від 05.03.2015 № 123 // Офіційний вісник від 17.03.2015, № 19, стор. 11.
10. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
12. Порядок здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1074 // Офіц. вісн. України. - 2011. - № 82. - Ст. 8.
13. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с

14. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П.Діхтєвський, О.Кузьменко та ін. ; за ред. В.Галуцька, О.Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
15. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
16. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
17. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
18. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
19. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
20. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
21. Борсук, Н. Я. Організаційно-правове забезпечення управління комунальною власністю в Україні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Борсук Наталія Яківна ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2019. - 39 с.
22. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
23. Грінь, А. А. Дискреційні повноваження органів виконавчої влади України та їх реалізація [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Грінь Андрій Анатолійович ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Київ, 2019. - 20 с.
24. Крищенко, А. Є. Адміністративно-правовий статус керівника територіального органу Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Крищенко Андрій Євгенович ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2019. - 20 с.
25. Петренко, П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Петренко Павло Дмитрович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2019. - 39 с.
26. Пилип В.В Зміст адміністративно-правового статусу учасників антитерористичної операції в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. Вип.6. Т.2. 2017. С. 70–74.
27. Рой, О. В. Правові акти суб'єктів владних повноважень як предмет публічно-правового спору [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Рой Олег Володимирович ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2019. - 20 с.

Тема 6. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.

Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права. Зміст поняття «приватна особа» в контексті адміністративного права. Види приватних осіб (громадяни, іноземці, особи без громадянства).

Правовий зміст громадянства України, підстави і порядок його набуття та припинення. Реалізація іноземцями та особами без громадянства своїх прав і свобод в Україні. Особливості адміністративно-правового статусу біженців, зокрема в умовах воєнного стану.

Суб'єктивне публічне право. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація (право на участь в ухваленні рішень, право на звернення, на право на доступ до публічної інформації, право на свободу мирних зібрань, право на свободу об'єднань).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР.- 2003.- №№40-44.- Ст.356.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
4. Про громадянство України: Закон України від 30.03.2001 // Відом. Верхов. Ради – 2001 р. - № 13.
5. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 // Відом. Верхов. Ради. – 2012. – № 19-20. Стор. 833;
6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 20.04.2012 // Відом. Верхов. Ради. – 2012. – №16. – Стор. 702.
7. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
9. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
10. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
11. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
12. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
13. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
14. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
15. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
16. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
17. Дракохруст Т.В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. С.190–193.
18. Загородня Н.В. Адміністративно-правовий статус громадян України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2018. № 33.С.75–77.

19. Зубрицька О.Я. Особа як індивідуальний суб'єкт адміністративного права: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 212 с.
20. Клубань, М. В. Адміністративно-правові засади впровадження електронної освіти в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Клубань Марія Володимирівна ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2019. - 19 с.
21. Коваль В. Елементи адміністративно-правового статусу військовослужбовців. Адміністративне право і процес. 2018. № 11. С.92–95.
22. Коваль В.О. Забезпечення прав іноземців та осіб без громадянства в адміністративних справах про їх видворення за межі України.
23. Костюшко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 2 (14). С.162–177.
24. Крахмальова К.О. Адміністративно-правове забезпечення статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 210 с.
25. Крищенко, А. Є. Адміністративно-правовий статус керівника територіального органу Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Крищенко Андрій Євгенович ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2019. - 20 с.
26. Ліщук, Б. В. Адміністративно-правове забезпечення тактичної підготовки поліцейських в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ліщук Богдан Вікторович ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2019. - 18 с.
27. Мальцев В.В. Адміністративно-правовий режим перебування іноземців та осіб без громадянства і його забезпечення Національною поліцією. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип.1(22). Т. 3. С. 180–187.
28. Михайловський В. Загальні засади адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Jurnalul juridic national : teorie si practika. 2017. aprilie. С.85–87.
29. Міжнародні та європейські стандарти у сфері міграції: примусове видворення та екстрадиція : практич.-метод. посіб. для канд. на посаду судді та суддів з розгляду справ про примусове видворення та екстрадицію / Калхун Н., Плечко Д., Моркова О., Смокович М. та ін. Київ: «Гнозис», 2014. 100 с.
30. Олексенко Т.М. Правосуб'єктність громадян в адміністративному праві : теоретико-методологічний аспект. Право і державне управління 2015. № 1 (18). С.13–18.
31. Олефір В.І. Оптимізація адміністративно-правового механізму видворення іноземців : проблеми теорії та практики адміністративної юрисдикції. Науковий вісник публічного та приватного права. 2015. Вип.2. С. 93–97.
32. Ольховський, М. А. Адміністративно-правовий статус та організація діяльності волонтерських організацій в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ольховський Максим Анатолійович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2017. - 20 с.
33. Павлович-Сенета Я.П. Основні напрями вдосконалення адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні : сучасний стан та досвід зарубіжних країн. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2016. № 1. С. 206–217.
34. Пилип В.В. Зміст адміністративно-правового статусу учасників антитерористичної операції в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. Вип.6. Т.2. 2017. С. 70–74.
35. Коваль В.О. Захист прав, свобод та законних інтересів іноземців та осіб без громадянства в адміністративному судочинстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя. 2017. 16 с.

Тема 7. Об'єднання громадян та політичні партії як суб'єкти адміністративного права.

Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права. Законодавча основа організації та діяльності громадських об'єднань та інших неурядових організацій. Особливості окремих видів неурядових організацій (громадських організацій, зокрема молодіжних та

дитячих, громадських спілок, професійних спілок, релігійних організацій, благодійних організацій, організацій професійного самоврядування), адміністративна правосуб'єктність, порядок створення та припинення діяльності.

Роль політичних партій як інституту громадянського суспільства у політичній організації сучасного демократичного суспільства. Особливості їх утворення та припинення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради - 2003.- № 18, № 119-20, № 21-22.- Ст.144.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР.- 2003.- №№40-44.- Ст.356.
4. Про політичні партії в Україні, Закон України від 05.04.2001 .// Офіц. Вісн. - 2001 , № 17, ст. 93.
5. Про громадські об'єднання, Закон України від 22.03.2012 // Офіц. Вісн. - 2012, № 30, ст. 26
6. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
7. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
8. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
9. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
10. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
11. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
12. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
13. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
14. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
15. Балабан, І. В. Адміністративно-правове забезпечення професійного навчання поліцейських [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Балабан Іван Володимирович ; Донец. юрид. ін-т МВС України. - Кривий Ріг, 2019. - 16 с.
16. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
17. Ольховський, М. А. Адміністративно-правовий статус та організація діяльності волонтерських організацій в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ольховський Максим Анатолійович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2017. - 20 с.

Тема 8. Інструменти публічного адміністрування

Поняття інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування.

Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування. Поняття, юридичне значення та ознаки нормативного акта суб'єкта публічного адміністрування. Види нормативних актів (за суб'єктами видання, територіальним охопленням діяльності, за ознакою внутрішньої та зовнішньої спрямованості).

Вимоги до нормативного акта. Порядок підготовки та ухвалення Зміст і значення антикорупційної експертизи. Державна реєстрація нормативного акта. Процедура оприлюднення та набрання чинності. Підстави для визнання нормативного акта протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час його підготовки та видання.

Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного акта.

Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування. Види адміністративних актів.

Процедура видання адміністративного акта.

Чинність адміністративного акта (умови чинності, способи доведення до відома, припинення чинності). Виконання адміністративного акта

Поняття нікчемності адміністративного акта. Підстави визнання адміністративного акта нікчемним.

Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору.

Види адміністративних договорів.

Поняття нікчемності адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним.

Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні Поняття адміністративного розсуду.

Умови застосування адміністративного розсуду (наявність законодавчого уповноваження на адміністративний розсуд; оприлюднення норм, що уповноважують на адміністративний розсуд; достатність юридичної визначеності уповноважень на адміністративний розсуд; обов'язок дотримуватися мети уповноваження; обов'язок ретельно з'ясувати обставини в справі; обов'язок дотримуватися принципу пропорційності.

Використання електронного врядування в публічному адмініструванні. Поняття електронного врядування. Елементи електронного врядування. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України . – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).

8. Регламент Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 р. №950 // Офіційний вісник України. – 2007. – №54. – Ст. 21.
9. Правила підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870 // Офіційний вісник України - 2005. - № 36. - Ст. 45.
10. Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 р. № 797-р. //Офіційний вісник України. - 2017. - № 92. - Ст. 2803.
11. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
12. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
13. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
14. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
15. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
16. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
17. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
18. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
19. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.

Тема 9. Адміністративна процедура.

(Лекції – 4 год. Практичні заняття – 4 год.)

Розуміння адміністративної процедури. Поняття адміністративної процедури. Види адміністративної процедури (реєстраційні, дозвільні, інспекційні процедури, процедури щодо притягнення до відповідальності; процедури за заявою особи, процедури за службовим обов'язком).

Принципи адміністративної процедури. Система принципів адміністративної процедури. Зміст окремих принципів адміністративної процедури (рівність перед законом, доступ до інформації, право на допомогу та представництво, право бути вислуханим, ефективність, оперативність (розумні строки), вмотивованість рішення, ефективний засіб захисту).

Учасники адміністративної процедури. Адміністративний орган. Адресат (у тому числі заявник). Заінтересовані особи. Представництво в адміністративній процедурі. Стадії адміністративної процедури. Ініціювання та початок провадження. Підготовка справи до розгляду. Розгляд і вирішення справи. Оформлення адміністративного акта, доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб. Перегляд адміністративного акта.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
3. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
4. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
5. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
6. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
7. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
8. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
9. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
10. Біла В.Р. Види форм публічного адміністрування: оновлення доктринальних підходів. – 2019. № 4. С. 112–115. URL: http://apnl.dnu.in.ua/4_2019/26.pdf Біла В.Р. Правові акти публічної адміністрації: теоретико-правове дослідження. Право і суспільство. 2019. № 4. С. 140–145. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/4_2019/22.pdf.
11. Біла В.Р. Правові форми публічного адміністрування: питання класифікації. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2019. Вип. 14. С. 52– 61. URL: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs4/article/download/261/368/>
12. Гуд, А. М. Адміністративний договір як форма договірного регулювання адміністративно-правових відносин [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гуд Анна Миколаївна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2019. - 19 с.
13. Клубань, М. В. Адміністративно-правові засади впровадження електронної освіти в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Клубань Марія Володимирівна ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2019. - 19 с.
14. Петренко, П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Петренко Павло Дмитрович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2019. - 39 с.

Тема 10. Адміністративна послуга.

(Лекції – 2 год. Практичні заняття – 2 год.)

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг
 Поняття адміністративної послуги
 Ознаки адміністративної послуги. Відмінність адміністративної послуги від інших видів послуг у публічній сфері.

Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг. Суб'єкт звернення. Суб'єкт надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг. Адміністратори. Порядок надання адміністративних послуг. Стадії процедури надання адміністративної послуги. Особливості надання адміністративних послуг в умовах особливого періоду.

Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір). Вимоги до якості надання адміністративних послуг.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 // Офіційний вісник України. – 2012. – №76. – Ст. 44.
2. Деякі питання надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 р. № 523-р // Офіційний вісник України. – 2014. – №45. – Ст. 208.
3. Про зупинення строків надання адміністративних послуг та видачі документів дозвільного характеру: постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 165 // Офіційний вісник України. – 2022. – № 25. – Ст. 90.
4. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
5. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
6. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
7. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
8. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
9. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
10. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
11. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
12. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
13. Петренко, П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Петренко Павло Дмитрович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2019. - 39 с.
14. Похиленко І.С. Щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва// Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб.наук.пр.] Вип.ІІІ. Матеріали третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.)/Мін-во освіти і науки України, Київ. нац ун-т будівн. і архітектури та ін. Київ-Тернопіль: «Бескиди», 2019 в 2-х ч. Ч.1. С.115-119

Тема 11. Захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування.

Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування Види інструментів захисту прав особи та їх співвідношення між собою. Адміністративне оскарження

Підстави та порядок подання скарги. Предмет оскарження. Суб'єкти розгляду скарг. Процедура розгляду скарги. Можливі наслідки розгляду скарги. Інші інструменти захисту прав особи

Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування. Адміністративна юстиція.

Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування. Адміністративна юстиція.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради - 2003.- № 18, № 119-20, № 21-22.- Ст.144.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР.- 2003.- №№40-44.- Ст.356.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122 .
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – №35-36, 37. – Ст.446.
6. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
7. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
8. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
9. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
10. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
11. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДІПП, 2018. - 71 с.
12. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
13. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
14. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
15. Дракохруст Т.В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. С.190–193.
16. Загородня Н.В. Адміністративно-правовий статус громадян України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2018. № 33.С.75–77.

17. Зубрицька О.Я. Особа як індивідуальний суб'єкт адміністративного права: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 212 с.
18. Коваль В. Елементи адміністративно-правового статусу військовослужбовців. Адміністративне право і процес. 2018. № 11. С.92–95.
19. Коваль В.О. Забезпечення прав іноземців та осіб без громадянства в адміністративних справах про їх видворення за межі України.
20. Костюшко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 2 (14). С.162–177.
21. Крахмальова К.О. Адміністративно-правове забезпечення статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 210 с.
22. Крищенко, А. Є. Адміністративно-правовий статус керівника територіального органу Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Крищенко Андрій Євгенович ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2019. - 20 с.
23. Ліщук, Б. В. Адміністративно-правове забезпечення тактичної підготовки поліцейських в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ліщук Богдан Вікторович ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2019. - 18 с.
24. Мальцев В.В. Адміністративно-правовий режим перебування іноземців та осіб без громадянства і його забезпечення Національною поліцією. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип.1(22). Т. 3. С. 180–187.
25. Михайловський В. Загальні засади адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Jurnalul juridic national : teorie si practika. 2017. aprilie. С.85–87.
26. Олефір В.І. Оптимізація адміністративно-правового механізму видворення іноземців : проблеми теорії та практики адміністративної юрисдикції. Науковий вісник публічного та приватного права. 2015. Вип.2.С. 93–97.
27. Ольховський, М. А. Адміністративно-правовий статус та організація діяльності волонтерських організацій в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ольховський Максим Анатолійович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2017. - 20 с.
28. Павлович-Сенета Я.П. Основні напрями вдосконалення адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні : сучасний стан та досвід зарубіжних країн. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2016. № 1. С. 206–217.
29. Пилип В.В. Зміст адміністративно-правового статусу учасників антитерористичної операції в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. Вип.6. Т.2. 2017. С. 70–74.
30. Коваль В.О. Захист прав, свобод та законних інтересів іноземців та осіб без громадянства в адміністративному судочинстві України: автореф.дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя. 2017. 16 с.

Тема 12. Здійснення державного нагляду (контролю)

Правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Повноваження центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб і права під час здійснення заходів нагляду та контролю.

Обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).

Види заходів державного нагляду та контролю (планові та позапланові) та їх форми (перевірки, ревізії, огляди, обстеження, інші форми, визначені законом). Особливості та відмінності між плановими та позаплановими заходами. Уніфіковані форми актів та інших документів, що готуються під час здійснення наглядових заходів.

Порядок здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю). Методика підготовки щорічних планів здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України 05.04.2007 // Офіційний вісник України. – 2007 р. - № 44 – ст. 12
2. Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності 23.02.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012 р. - № 24. – ст. 13
3. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
4. Порядок здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 350 // Офіційний вісник України. – 2017 р. - № 44. – ст. 8
5. Методика розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-%D0%BF#Text>.
6. Наказ МВС України «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, та інших форм розпорядчих документів» 17.01.2019 № 22, зареєстрований в Міністерстві юстиції 21 січня 2019 р. за № 73/33044 // Офіційний вісник України. – 2019. - №6. – Ст. 116.

Тема 13. Права фізичних та юридичних осіб на звернення до органів влади та отримання інформації

Практична реалізація громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити в органи державної влади, об'єднання громадян відповідно до їх статуту пропозиції про поліпшення їх діяльності, викривати недоліки в роботі, оскаржувати дії посадових осіб, державних і громадських органів. Можливість участі громадян та інших юридичних осіб в управлінні державними і громадськими справами, для впливу на поліпшення роботи органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, для відстоювання своїх прав і законних інтересів та відновлення їх у разі порушення.

Створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона, захист інформації.

Порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації та інформації, що становить суспільний інтерес.

Захист персональних даних від випадкових втрати або знищення, від незаконної обробки, у тому числі незаконного знищення чи доступу до персональних даних, захист державних інформаційних ресурсів, ІТ-систем об'єктів критичної інфраструктури, державних реєстрів, які містять персональні дані в умовах введеного в Україні воєнного стану.

Строки розгляду звернень громадян, народних депутатів, адвокатських запитів тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141

2. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №47. – Ст.256.

3. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. №2790-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №3. – Ст. 17.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. №5076-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – №27. – Ст. 282.

5. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №32. – Ст. 314.

6. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650.

7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 // Відом. Верхов. Ради України. – 2010. – №34. – Ст. 1188.

Тема 14. Службове право

Поняття та сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби. Відмінність від інших видів трудової діяльності особи.

Основи правового статусу державного службовця. Поняття державного службовця. Посади державної служби та їх категорії.

Обов'язки та права державного службовця.

Вступ на державну службу. Проходження державної служби і службова кар'єра. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність державного службовця. Матеріальне й соціальне забезпечення державного службовця. Припинення державної служби.

Основи правового статусу службовця в органі місцевого самоврядування. Поняття службовця в органі місцевого самоврядування. Посади в органах місцевого самоврядування та їх категорії.

Обов'язки та права службовця в органі місцевого самоврядування. Вступ на службу в органі місцевого самоврядування. Проходження служби в органі місцевого самоврядування і службова кар'єра.

Дисциплінарна та матеріальна відповідальність службовця в органі місцевого самоврядування.

Військова служба, служба цивільного захисту, служба в Національній поліції — як окремі види публічної служби в Україні.

Особливості проходження державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, особливості трудових відносин працівників усіх підприємств, установ, організацій в Україні незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності, представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні, а також осіб, які працюють за трудовим договором, укладеним з фізичними особами, у період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану".

Запобігання корупційним проявам у публічній службі. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів Правила етичної поведінки публічних службовців Фінансовий контроль щодо публічних службовців.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. //Офіційний вісник України.- 2016. -№ 3. -Ст. 149.

2. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. //Офіційний вісник України.- 2001.- № 33. -Ст. 175

3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р.// Офіційний. вісник України.- 2014. -№ 87. -Ст. 2474

4. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2013 // Офіційний вісник України. - 2012. № 89. ст. 9

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
6. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022р. // Офіційний вісник України. - 2022 р., № 31, стор. 40
7. Про затвердження критеріїв визначення переліку посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування: постанова Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. //Офіційний вісник України.- 2016.- № 30. -Ст. 1206
8. Про затвердження Загальних правил поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. //Офіційний вісник України. -2016. -№ 74. -Ст. 2493.
9. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17>
10. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.- С. 8–17.
11. Битяк Ю. П. Пріоритетні напрями забезпечення ефективного функціонування публічної служби в Україні. Теорія і практика правознавства. -2015. -Вип. 1 (7) URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63434/58849>
12. Васильківська В. В. Сутнісно-правова характеристика обов'язків державного службовця// Право та державне управління. -2018.- № 1. -С. 183–189.
13. Коломоєць Т. Лютіков П. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект// Підприємництво, господарство і право. -2017. -№ 12. -С. 164–168.
14. Корнута Л. М. Принцип політичної неупередженості в системі принципів державної служби// Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.- 2016. № 5. -С. 72–75.
15. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / редкол.: К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В. А. Дерезь (відп. ред.). Київ: ФОРМ Оскарівка О. М., 2017. -С. 80–115, 484–532.
16. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ: Ваіте, 2018.- С. 167–228.
17. Федчишин С. А. Питання участі державних службовців у політичній діяльності в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юрид. науки». 2015. Вип. 2. Т. 2. С. 206–209.

Змістовий модуль 2. «Адміністративне деліктне право»

Тема 15. Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність.

Поняття адміністративного проступку. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність). Відмежування адміністративного проступку від кримінального правопорушення.

Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Ознаки адміністративної відповідальності. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.

Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності. Юридичний склад адміністративного проступку. Юридичний склад адміністративного проступку (об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона). Особливості юридичного складу адміністративного проступку, зафіксованого в автоматичному режимі. Заходи адміністративної відповідальності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
6. Кодекс цивільного захисту населення: Закон України від 02.10.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 34–35. – Ст. 458.
7. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
9. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
10. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
11. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
12. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
13. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
14. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
15. Берднікова К.В. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених заборон та обмежень в сфері запобігання корупції в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берднікова Катерина Вадимівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2016. - 19 с.
16. Берізо В.М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берізо Володимир Миколайович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 20 с.
17. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення [Електронний ресурс] / Ю. П. Битяк // Проблеми законності. - 2020. - Вип. 151. - С. 87-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2020_151_9
18. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
19. Гбур Л. В.Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гбур Люся Володимирівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2020. - 17 с.
20. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання / Ірина Сергіївна Похиленко. // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2020. – №1. – С. 162-167

21. Похиленко І.С. До питання про способи судового захисту у сфері будівництва в господарському процесі//Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : «Економічна думка», 2020. С.54-58

22. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі//Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50

23. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУпАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини [Електронний ресурс] / М. А. Самбор // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 2. - С. 198-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2020_2_22

Тема 16. Заходи адміністративної відповідальності

Поняття адміністративного стягнення. Система й види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
6. Кодекс цивільного захисту: Закон України від 02.10.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 34–35. – Ст. 458.
7. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцько, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
9. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
10. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
11. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
12. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
13. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
14. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.]

; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.

15. Берднікова К.В. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених заборон та обмежень в сфері запобігання корупції в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берднікова Катерина Вадимівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2016. - 19 с.

16. Берізо В.М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берізо Володимир Миколайович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 20 с.

17. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення [Електронний ресурс] / Ю. П. Битяк // Проблеми законності. - 2020. - Вип. 151. - С. 87-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2020_151_9

18. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.

19. Гбур Л. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гбур Люся Володимирівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2020. - 17 с.

20. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання / Ірина Сергіївна Похиленко. // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2020. – №1. – С. 162-167

21. Похиленко І.С. До питання про способи судового захисту у сфері будівництва в господарському процесі//Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль :«Економічна думка», 2020. С.54-58

22. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі//Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50

23. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУпАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини [Електронний ресурс] / М. А. Самбор // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 2. - С. 198-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2020_2_22

Тема 17. Проведення у справі про адміністративні правопорушення

Проведення в справі про адміністративний проступок. Стадії проведення в справі про адміністративний проступок. Звичайне проведення. Спрощене проведення. Складання протоколу в справі про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені складати протокол. Випадки, коли протокол у справі про адміністративний проступок не складається. Розгляд справи про адміністративний проступок. Органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок Основні етапи розгляду справи про адміністративний проступок (підготовка справи, аналіз зібраних матеріалів, прийняття постанови, доведення постанови до відома). Особливості проведення в справах про адміністративні проступки в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі. Оскарження й перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Результати перегляду. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
6. Кодекс цивільного захисту населення: Закон України від 02.10.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 34–35. – Ст. 458.
7. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
8. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
9. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с
10. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
11. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
12. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галуцько та ін.]. - Київ : НДПП, 2018. - 71 с.
13. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
14. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
15. Берднікова К.В. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених заборон та обмежень в сфері запобігання корупції в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берднікова Катерина Вадимівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2016. - 19 с.
16. Берізо В.М. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Берізо Володимир Миколайович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 20 с.
17. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення [Електронний ресурс] / Ю. П. Битяк // Проблеми законності. - 2020. - Вип. 151. - С. 87-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2020_151_9
18. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
19. Гбур Л. В.Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук :

12.00.07 / Гбур Люся Володимирівна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2020. - 17 с.

20. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання / Ірина Сергіївна Похиленко. // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2020. – №1. – С. 162-167

21. Похиленко І.С. До питання про способи судового захисту у сфері будівництва в господарському процесі//Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль :«Економічна думка», 2020. С.54-58

22. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі//Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50

23. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУпАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини [Електронний ресурс] / М. А. Самбор // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 2. - С. 198-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnucs_2020_2_22

Змістовий модуль 3. «Публічне адміністрування в деяких сферах»

Тема 18. Адміністративно-правове забезпечення будівельної діяльності

Механізм адміністративно-правового забезпечення будівельної галузі. Адміністративно-правове регулювання окремих напрямів будівельної галузі. Адміністративно-правове забезпечення надійності та безпеки об'єктів будівництва. Дозвільні адміністративні процедури в будівельній галузі.

Система суб'єктів забезпечення функціонування в будівельній галузі. Регуляторні органи в будівельній галузі. Контрольно-наглядові органи в будівельній галузі. Адміністративно-правовий механізм взаємодії в будівельній галузі

Адміністративна відповідальність у будівельній галузі. Поняття та підстави адміністративної відповідальності в будівельній галузі. Процедури адміністративної відповідальності в будівельній галузі. Штрафні санкції в будівельній галузі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради - 2003.- № 18, № 119-20, № 21-22.- Ст.144.
5. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // ВВР.- 2003.- №№40-44.- Ст.356.
6. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011р.// Відомості Верховної Ради України.- 2011.- № 34.- Ст.343
7. Про основи містобудування: Закон України від 16.11.1992 р.// Відомості Верховної Ради України.- 1992.- № 52. Ст.683
8. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с
9. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтєвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.
10. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с

11. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.
12. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.
13. Кушнір, І. М. Будівельна діяльність як об'єкт податково-правового регулювання: проблеми законодавства, теорії та практики [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Кушнір Ігор Миколайович ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. - Київ, 2019. - 41 с.
14. Похиленко І.С. Щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва// Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб.наук.пр.] Вип.ІІІ. Матеріали третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.)/Мін-во освіти і науки України, Київ. нац ун-т будівн. і архітектури та ін. Київ-Тернопіль: «Бескиди», 2019 в 2-х ч. Ч.1. С.115-119
15. Романенко А. В. Адміністративно-правове регулювання житлової та громадської забудови : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А. В. Романенко; КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2015. - 20 с
16. Рибак К.О. Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Рибак Катерина Олександрівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 18 с.
17. Ляшко О.Б. Адміністративні послуги у сфері містобудування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ляшко Олег Борисович ; Держ. ВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя, 2015. - 16 с.
18. Пятков П.В. Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Пятков Петро Вадимович ; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2017. - 20 с.
19. Околович М. Є. Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Околович Марта Євгенівна ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса, 2018. - 20 с.
20. Маліков С. К. Адміністративно-правові засади здійснення контролю та нагляду у сфері містобудівної діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Маліков Сергій Костянтинович ; Харків. НДІ суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. - Харків, 2019. - 20 с.

МОДУЛЬ 2.

МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ

Змістовий модуль 4. Основні положення та зміст адміністративного процесу

Тема 19. Предмет, метод та джерела адміністративного процесу

Становлення та розвиток адміністративного процесу. Зародження судівництва у Руській Державі. Київська Русь (Київська Держава). Галицько-Волинське князівство (Руське королівство). Формування судівництва на Українських землях Великого князівства Литовського, Королівства Польського і Речі Посполитої. Адміністративний процес на Українських землях у XVI–XVIII ст.. Запорозька Січ. Українська Гетьманська Держава (Гетьманська Україна, Військо Запорозьке). Адміністративний процес України часів її перебування у складі Австрійської, Австро-Угорської та Російської імперій. Австрія, Австро-Угорщина. Російська імперія. Адміністративний процес доби Української революції 1917–1920 рр. Українська Народна Республіка доби Української Центральної Ради. Українська держава Гетьмана Павла Скоропадського. Директорія Української Народної Республіки. Кубанська Народна Республіка (Малиновий Клин). Українська Держава. Західно-Українська Народна Республіка. Галицька держава 1921 року. Адміністративно-процесуальне вчення Української Народної Республіки у вигнанні (екзилі) 1921–1990 рр. Адміністративний процес Карпатської України (Підкарпатська Русь). Проект конституції професора О. О. Ейхельмана і адміністративна юстиція. Проект конституції професора С. С. Дністрянського і судова влада. Вчення про адміністративне право і процес у працях Ю. Л. Панейка. Адміністративний процес доби радянського загарбання України й комуністичного тоталітарного режиму на її територіях. Адміністративний процес 1920–1960

років. Адміністративний процес 1960–1990 років. Адміністративний процес незалежної України. Становлення адміністративного процесу України у 1990–2005 роках. Розвиток адміністративного процесу України з 2005 року.

Предмет і метод адміністративного процесу.

Принципи адміністративного процесу. Поняття та види принципів адміністративного процесу. Формалізовані принципи. Верховенство права. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом. Гласність і відкритість судового (адміністративного) процесу та його повне фіксування технічними засобами. Змагальність сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі. Обов'язковість судового рішення. Забезпечення права на апеляційний перегляд справи. Забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у випадках, визначених законом. Розумність строків розгляду справи судом. Неприпустимість зловживання процесуальними правами. Відшкодування судових витрат фізичних та юридичних осіб, на користь яких ухвалене судове рішення. Мова судочинства та діловодства в адміністративних судах. Неформалізовані принципи. Принцип очевидної раціональності/доцільності. Принцип процесуальної економії. Принцип пропорційності. Принцип незворотності дії норм права.

Джерела адміністративного процесу.

Адміністративний процес як галузь права, наука і навчальна дисципліна.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
11. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р.// Відомості Верховної Ради України.- 2012.- № 14.- Ст.87
12. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
13. Джафарова М.В. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 2. С. 90-94
14. Жукова Є. О. Реалізація принципу процесуальної економії в адміністративному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Є. О. Жукова; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - Київ, 2015. - 21 с.
15. Кононенко Ю. В. Адміністративно-правова охорона права на справедливий судовий розгляд в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ю. В. Кононенко; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2015. - 19 с

16. Корчинський О. І. Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Олег Іванович Корчинський ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2019. – 185 с. – Бібліографія: с. 158–183 (260 назв).

17. Корчинський О. Принципи адміністративного судочинства як основа захисту прав людини і громадянина / Олег Корчинський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — № 876. — С. 151–156.

18. Миронюк Р. В. Можливості й гарантії дотримання прав й інтересів громадян в оновленій редакції Кодексу адміністративного судочинства України / Р. В. Миронюк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2018. - № 3. - С. 276-281. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2018_3_57

19. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі//Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50

20. Похиленко І.С. Про деякі питання щодо Стратегії розвитку судової влади України на 2015-2020 роки //Наукові читання, присвячені пам'яті В.М. Корецького: Зб. наук. праць / Київський університет права НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Євдокимов В.О., Чернецька О.В. та інші].- К.: Вид-во Ліра, 2015.-С.147-149

21. Руденко А.В. Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А.В. Руденко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

22. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

23. Тернушак М. М. Адміністративний процес у публічному адмініструванні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Тернушак Михайло Михайлович ; Держ. НДІ МВС України. - Київ, 2020. - 32 с.

Тема 20. Юрисдикція адміністративних судів

Природа адміністративної юрисдикції. Сутність і призначення адміністративної юрисдикції. Відмежування адміністративної юрисдикції від інших видів судової юрисдикції. Винятки з правила про адміністративну юрисдикцію. Критерії адміністративної юрисдикції. Публічно-правові (адміністративно-правові) відносини. Ознаки публічно-правових відносин. Види публічно-правових (адміністративно-правових) відносин. Рішення, дії, бездіяльність суб'єктів владних повноважень або виконання носіями публічних повноважень обов'язків, передбачених законодавством. Огляд рішень, дій та бездіяльності суб'єктів владних повноважень, які оскаржуються до адміністративного суду. Присутність у спірних правовідносинах суб'єкта владних повноважень, суб'єкта делегованих повноважень або носія публічних (адміністративних) повноважень. Публічна влада і суб'єкт владних повноважень. Здійснення суб'єктом адміністративного повноваження, спір про право чи обов'язок у сфері публічного адміністрування. Законодавство, яке закріплює повноваження суб'єктів у сфері публічного адміністрування (адміністративне законодавство чи адміністративна норма, якими врегульовано спірні правовідносини). Процесуальна реалізація адміністративної юрисдикції. Наслідки відсутності адміністративної юрисдикції.

Підсудність адміністративних справ. Поняття та призначення підсудності адміністративних справ. Загальні критерії підсудності адміністративних справ і послідовність їх урахування. Процесуальна реалізація підсудності адміністративних справ. Види підсудності адміністративних справ. Предметна юрисдикція (підсудність) адміністративних судів. Підсудність пов'язаних між собою вимог.

Інстанційна юрисдикція (підсудність).

Територіальна юрисдикція (підсудність). Підсудність справ за вибором позивача. Виключна підсудність. Підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя. Наслідки недотримання правил підсудності адміністративних справ. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого. Оскарження, перегляд і скасування судових рішень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі: Указ Президента від 16.11.2004 року// Урядовий кур'єр від 24.11.2004 — № 224
10. Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах: Указ Президента від 29.12.2017 року// Офіційний вісник України від 16.01.2018 — 2018 р., № 5.- стор. 89.- Ст. 207
11. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
12. Смокович М. І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія / Смокович М.І. — К. : Юрінком Інтер, 2012. — 304 с.
13. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
14. Бабенко К.А. Особливості правового статусу адміністративних судів. Форум права. 2016. № 3. С. 16-18.
15. Баронін Д.Б. Правовий статус суду в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Харків, 2015. 201 с.
16. Горбач М.І. Поняття адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративного права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2016. Вип. 41. Т. 3. С. 70-75.
17. Карпа М. Публічно-правовий спір як спосіб встановлення та розмежування компетенції органів публічної влади (теоретичні аспекти). Теорія та історія державного управління. 2017. Вип. 3(34). С. 26–34.
18. Катаєва Е.В. Юрисдикція адміністративних судів України щодо вирішення адміністративних справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 22 с.
19. Олефіренко Н.А. Адміністративно-правовий статус адміністративного суду в Україні. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 3. С. 152-155.
20. Пипяк М.І. Адміністративний суд у системі органів державної влади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2016. 191 с.
21. Петришина М. Д. Сутність юрисдикції адміністративного суду / М. Д. Петришина // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 29(1). - С. 98-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2017_29%281%29__27

22. Розум І. О. Провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій та комісій з референдуму : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / І. О. Розум; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2014. - 20 с.
23. Хлібороб Н.Є. Публічно-правовий спір як предмет юрисдикційної діяльності адміністративного суду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 20 с.
24. Терехова О. Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності окружних адміністративних судів в Україні // Держава та регіони. Серія ПРАВО. : Право, 2019 р., № 4 (66) С.116-122
25. Терехова О. Ю. Поняття й елементи адміністративно-правового статусу окружних адміністративних судів в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 1(26), 2019. С.181-185

Тема 21. Склад суду. Відводи

Визначення складу суду. Здійснення адміністративного судочинства суддею одноособово та колегіально. Порядок вирішення питань колегією суддів. Незмінність складу суду. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. Заява про відвід (самовідвід). Порядок вирішення заявленого відводу та самовідводу. Наслідки відводу (самовідводу) судді

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
11. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р.// Відомості Верховної Ради України.- 2012.- № 14.- Ст.87
12. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
13. Гошовський В.С. Проблеми відводу (самовідводу) судді в адміністративному судочинстві України: перспективи розвитку // Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 3(9), 2015. С.149-152
14. Зозуля І.В. Відвід (самовідвід) в законодавстві України //Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття. Харків, 2020. С.91-94
15. Корчинський О. І. Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Олег Іванович

Корчинський ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2019. – 185 с. – Бібліографія: с. 158–183 (260 назв).

16. Корчинський О. Принципи адміністративного судочинства як основа захисту прав людини і громадянина / Олег Корчинський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — № 876. — С. 151–156.

17. Миронюк Р. В. Можливості й гарантії дотримання прав й інтересів громадян в оновленій редакції Кодексу адміністративного судочинства України / Р. В. Миронюк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2018. - № 3. - С. 276-281. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2018_3_57

18. Руденко А.В. Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А.В. Руденко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.

19. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

20. Тернушак М. М. Адміністративний процес у публічному адмініструванні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Тернушак Михайло Михайлович ; Держ. НДІ МВС України. - Київ, 2020. - 32 с.

Тема 22. Учасники адміністративного процесу

Поняття та класифікація учасників адміністративного процесу. Поняття і ознаки сторін. Процесуальна співучасть сторін. Поняття, ознаки та види процесуальної співучасті сторін. Реалізація процесуальної співучасті сторін. Неналежна сторона. Заміна неналежного позивача: сутність та послідовність. Заміна неналежного відповідача: сутність та послідовність. Процесуальне правонаступництво сторін. Особливості та поняття процесуального правонаступництва сторін. Види процесуального правонаступництва сторін. Процедура реалізації процесуального правонаступництва сторін.

Сутність та особливості третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.

Класифікація органів та осіб, яким законом надано право звертатися до адміністративного суду в інтересах інших осіб. Підстави звернення органів та осіб до адміністративного суду в інтересах інших осіб. Особливості участі в адміністративному процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до адміністративного суду в інтересах інших осіб.

Поняття, ознаки та види представництва в адміністративному процесі. Договірне представництво. Законне представництво. Батьки. Усиновлювачі. Опікуни. Інші особи, визначені законом. Піклувальники. Представники держави, територіальних громад, юридичних осіб, суб'єктів владних повноважень. Представництво у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. Особи, які не можуть бути представниками. Повноваження представників в адміністративній справі: документальне оформлення та зміст. Зміст повноважень процесуальних представників. Особливості повноважень органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб у суді. Документи, що підтверджують повноваження представників.

Поняття та ознаки множинності учасників адміністративної справи, їх представників та інших учасників адміністративного процесу. Види множинності учасників адміністративної справи, їх представників та інших учасників адміністративного процесу. Процесуальна реалізація множинності учасників адміністративної справи, їх представників та інших учасників адміністративного процесу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради.- 2014.- № 13.- Ст.222
5. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190
7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).
8. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.
9. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.
10. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056
11. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
12. Желтобрюх І.Л. Суперечності між науковою термінологією та термінологією законодавства щодо визначення суб'єктів та учасників адміністративного процесу. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 5. 2019. С.70-73
13. Михайлов О.М. Суб'єкти адміністративного процесу (судочинства) : підходи до класифікації. Юридичний науковий електронний журнал. 2014. № 6. С.131-138
14. Похиленко І.С. Неприпустимість зловживання процесуальними правами в господарському та адміністративному процесі // Актуальні проблеми захисту інформаційних прав особи в умовах технологічних викликів та цифрової реальності : мат. Міжнародн. наук.-пркт. конф. За заг. ред. І.С. Гриценка, М.І.Смоковича, м.Київ, 17-18 вересня 2019 року.-Херсон: В.Д. "Гельветика, 2019.-С.54-57
15. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
16. Чудик Н. О. Участь адвоката в адміністративному процесі / Н. О. Чудик // Актуальні проблеми правознавства. - 2017. - Вип. 4. - С. 153-158. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2017_4_27

Тема 23. Докази і доказування в адміністративному процесі

Поняття і ознаки доказів. Вимоги, яким мають відповідати докази. Види доказів. Засоби доказування. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновки експертів. Призначення і проведення експертизи. Комісійна експертиза. Комплексна експертиза. Додаткова і повторна експертизи. Висновок експерта у галузі права. Показання свідків.

Забезпечення доказів. Правила забезпечення доказів. Способи забезпечення доказів. Розгляд заяви про забезпечення доказів (процедура забезпечення доказів).

Доказування. Сутність та зміст доказування. Предмет доказування: сутність і формування. Суб'єкти доказування. Обов'язок доказування. Презумпція винуватості суб'єкта владних повноважень. Офіційне з'ясування всіх обставин у справі та доказування в адміністративній справі. Подання, витребування і оцінка доказів. Подання і витребування доказів. Оцінка доказів. Огляд доказів. Огляд доказів за їх місцезнаходженням. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Судові доручення щодо збирання доказів і правової допомоги. Виконання судових доручень щодо збирання доказів. Звернення адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Виконання судових доручень закордонними дипломатичними установами України.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Басай О. Докази та доказування прокурором в адміністративному судочинстві / О. Басай, С. Белікова // Вісник Національної академії прокуратури України. - 2016. - № 4. - С. 10–16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2016_4_4
5. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
6. Зленко А. В. Використання електронних доказів у адміністративному судочинстві / А. В. Зленко, Г. В. Муляр, О. С. Ховпун // Судова апеляція. - 2019. - № 3. - С. 101-107. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Suar_2019_3_15
7. Мельник М.П. Поняття доказів в адміністративному судочинстві України / М.П. Мельник // Держава і право. — 2010. — № 48. — С. 269-274
8. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
9. Тадеєва О. М. Засоби доказування в адміністративному судочинстві у справах щодо публічного майна / О. М. Тадеєва // Право і суспільство. - 2014. - № 6.2(2). - С. 165-170. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6.2%282%29_31
10. Яношевська Н. О. Правова характеристика концепції інституту доказів та доказування у справах про адміністративні правопорушення / Н. О. Яношевська // Web of science and Academic Researcher. - 2019. - № 1. - С. 181-186. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/wsar_2019_1_30

Тема 24. Судові витрати в адміністративному процесі

Поняття та види судових витрат. Судовий збір. Платники судового збору. Об'єкти справляння судового збору. Ставки судового збору. Пільги щодо сплати судового збору. Порядок сплати судового збору. Повернення судового збору. Витрати, пов'язані з розглядом адміністративної справи. Витрати на професійну правничу допомогу. Витрати сторін та їхніх представників, що пов'язані із прибуттям до суду. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів та вчиненням інших процесуальних дій або підготовкою справи до розгляду. Зменшення розміру судових витрат або звільнення від їх оплати, відстрочення та розстрочення судових витрат. Попередня оплата судових витрат. Розподіл судових витрат. Процесуальна реалізація судових витрат.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р.// Відомості Верховної Ради України.- 2012.- № 14.- Ст.87
5. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.

6. Пашенко К. С. Новели розподілу судових витрат в адміністративному судочинстві України / К. С. Пашенко // Наше право. - 2015. - № 6. - С. 40-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_6_8

7. Пашенко К. С. Процесуальні дії щодо розміру і сплати судових витрат як гарантія доступу до правосуддя (на прикладі статті 88 Кодексу адміністративного судочинства України) / К. С. Пашенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2016. - Вип. 36(2). - С. 43-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36%282%29__12

8. Похиленко І.С. Правове регулювання судового збору у господарському процесі / І.С. Похиленко // Часопис Київського університету права. - 2011. - № 4. - С. 189-193

9. Сакара Н. Ю. Про правову природу судового збору / Н. Ю. Сакара // Проблеми законності. - 2016. - Вип. 132. - С. 135-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_132_16

10. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

Тема 25. Процесуальні строки в адміністративному процесі

Процесуальні строки. Сутність процесуальних строків. Обчислення процесуального строку. Види процесуальних строків. Процесуальні строки, встановлені законом. Процесуальні строки, встановлені судом. Процесуальні строки розгляду і вирішення адміністративної справи в адміністративному суді першої інстанції. Процесуальні строки апеляційного провадження. Процесуальні строки касаційного провадження. Процесуальні строки проваджень у Великій Палаті Верховного Суду. Процесуальні строки перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Процесуальні строки виконання судових рішень в адміністративних справах. Процесуальні строки відновлення втраченого судового провадження. Процесуальні наслідки пропущення процесуальних строків

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122

3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.

4. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.

5. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

6. Сорока М. О. Поняття "процесуальний строк" в адміністративному судочинстві / М. О. Сорока // Актуальні проблеми державного управління. - 2010. - № 1. - С. 229-235. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2010_1_33

7. Розум І. О. Дискусійні аспекти поняття та сутності процесуальних строків у адміністративному процесі / І. О. Розум // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 2. - С. 93-99. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2016_2_17

8. Токарева К. С. Правові наслідки закінчення строку накладення адміністративного стягнення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / К. С. Токарева; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2015. - 20 с.

Змістовий модуль 5. Розгляд справи в суді першої інстанції

Тема 26. Звернення до адміністративного суду та розгляд справи по суті

Право на звернення до адміністративного суду. Право фізичних, юридичних осіб на позов. Право на позов суб'єктів владних повноважень. Пред'явлення (подання) позову. Позов. Позовна заява. Адміністративний позов. Структура позову (адміністративного позову). Позовна заява:

поняття, форма та структура (зміст). Види адміністративних позовів: позов про оскарження; позов про примушення до виконання зобов'язання; загальний позов про виконання зобов'язання; позов про визнання; позов про оскарження нормативних (нормативно-правових) актів; позов про визнання протиправності адміністративного акта; позови суб'єктів владних повноважень; позови (подання) про заборону (обмеження) здійснення фізичною (юридичною) особою прав, свобод, інтересів; позови про позбавлення права фізичних (юридичних) осіб; зустрічний позов; масовий (груповий); позов третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.

Підстави, ознаки і види процесуальних перешкод. Залишення позовної заяви без руху. Повернення позовної заяви. Залишення позовної заяви (позову, заяви) без розгляду. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Відкладення розгляду адміністративної справи. Оголошення перерви. Зупинення провадження в адміністративній справі. Закриття провадження в адміністративній справі. Подолання процесуальних перешкод

Відкриття провадження в адміністративній справі. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Автоматизований розподіл справ. Перевірка суддею позовної заяви (матеріалів). Рішення адміністративного суду за результатами оцінки позовної заяви. Залишення позовної заяви без руху. Повернення позовної заяви. Залишення позовної заяви без розгляду. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Відкриття провадження в адміністративній справі. Процедура відкриття провадження в адміністративній справі.

Підготовче провадження. Завдання і строк підготовчого провадження. Підготовче засідання: зміст і порядок. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Врегулювання спору за участю судді. Підстави і строк проведення врегулювання спору за участю судді. Порядок призначення і проведення врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання спору за участю судді.

Зміст стадії розгляду адміністративної справи по суті та її особливості. Розгляд адміністративної справи по суті. Відкриття судового засідання. Підготовча частина розгляду адміністративної справи по суті. З'ясування обставин справи та дослідження доказів. Судові дебати. Ухвалення та проголошення судового рішення.

Сутність судових рішень. Вимоги, яким мають відповідати судові рішення адміністративних судів. Законність і обґрунтованість. Своєчасність. Вмотивованість. Повнота. Безумовність. Чіткість. Дотримання процесуальної форми. Види судових рішень. Види ухвал. Зміст ухвал. Окрема ухвала. Процесуальний порядок постановлення та проголошення ухвал. Набрання ухвалою законної сили та її оскарження. Рішення. Види рішень. Зміст рішень. Процесуальний порядок ухвалення і проголошення рішення. Набрання рішенням законної сили та його оскарження. Додаткове рішення. виправлення опісок і очевидних арифметичних помилок у рішенні. Постанови. Види постанов. Зміст постанов. Процесуальний порядок прийняття та проголошення постанов. Набрання постановою законної сили. Роз'яснення судового рішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
4. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика [Текст] : монографія / Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Закаленко, А. О. Неугодніков ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Фенікс, 2015. - 186 с. - Бібліогр.: с. 166-186.
5. Бондаренко-Зелінська Н. Л. Врегулювання спору за участю судді: проблеми та перспективи застосування / Н. Л. Бондаренко-Зелінська // Університетські наукові записки. - 2018. - № 3-4. - С. 62-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2018_3-4_8
6. Боднар С. В. Рішення адміністративного суду: сутність, особливості, порядок ухвалення і проголошення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С. В. Боднар; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". - Київ, 2015. - 20 с

7. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
8. Закаленко О. В. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Закаленко Олена Василівна ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса, 2014. - 20 с.
9. Завальнюк І.В. Спрошене провадження в адміністративному судочинстві України : автореф. ... дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 22 с
10. Лесько А. О. Врегулювання спору за участю судді: проблеми і перспективи / А. О. Лесько // Правова держава. - 2019. - № 34. - С. 48-56. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2019_34_9
11. Мазурик Н. І. Доступність адміністративно-правових засобів захисту прав у публічно-правовій сфері [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мазурик Наталія Ігорівна ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2020. - 20 с.
12. Мостова Н. В. Позов в адміністративному судочинстві [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мостова Наталія Володимирівна ; Нац. акад. внутр. справ. - К., 2013. - 16 с.
13. Осадчий А. Ю. Право на звернення з адміністративним позовом / А. Ю. Осадчий // Наукові праці Національного університету "Одеська юридична академія". - 2013. - Т. 13. - С. 400-409. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nronyua_2013_13_42
14. Поворознюк М. І. Адміністративний позов у системі засобів захисту прав громадянина у сфері публічно-правових відносин // Часопис Київського університету права. 2017. №3. С 137-145
15. Поворознюк М. І. Адміністративний позов як засіб реалізації прав громадян на судовий захист в публічно-правових відносинах [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Поворознюк Микола Іванович ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Київ, 2019. – 20
16. Сало А. Особливості інституту процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві України / А. Сало // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки. - 2017. - № 865. - С. 325-331. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_865_51
17. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

Тема 27. Особливості позовного провадження в окремих категоріях адміністративних справ

Розгляд окремих категорій складних справ. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень. Наслідки визнання нормативно-правового акта протиправним та нечинним. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Особливості провадження у справах щодо оскарження індивідуальних актів Національного банку України, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та рішень Кабінету Міністрів України стосовно виведення банків з ринку. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.

Розгляд окремих категорій термінових адміністративних справ. Особливості повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду окремих категорій адміністративних справ. Особливості подання заяв по суті справи в окремих категоріях адміністративних справ. Особливості обчислення процесуальних строків в окремих категоріях

адміністративних справ. Особливості проголошення та вручення судових рішень в окремих категоріях адміністративних справ. Особливості апеляційного та касаційного оскарження судових рішень в окремих категоріях адміністративних справ. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їхніх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, які порушують законодавство про вибори та референдум. Особливості провадження у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, ініціативних груп референдуму, інших суб'єктів ініціювання референдуму, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України. Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом чи референдумом, та їх оскарження. Особливості здійснення представництва у справах, пов'язаних з виборчим процесом чи процесом референдуму. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань. Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб оборони. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності.

Розгляд типових та зразкових справ. Особливості провадження у зразковій справі. Особливості провадження у типовій справі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
3. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ, 2015. 288 с
4. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
5. Качур І. А. До питання удосконалення інституту адміністративної справи в адміністративному судочинстві України / І. А. Качур // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2018. - № 3. - С. 42-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2018_3_8
6. Процесуальні особливості судового розгляду адміністративних спорів щодо порушень виборчого законодавства [Текст] / В. В. Кривенко [та ін.] ; заг. ред. В. В. Кривенко ; Інститут прикладних гуманітарних досліджень. - Х. : [б.в.], 2006. - 352 с
7. Смокович М. І. Теоретичні засади правового регулювання розгляду адміністративними судами виборчих спорів [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Смокович Михайло Іванович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2015. - 35 с.
8. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
9. Стукаленко В. А. Актуальні питання предметної юрисдикції спорів, які пов'язані з виборами Президента України / В. А. Стукаленко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство. - 2018. - Т. 23, Вип. 1. - С. 35-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_prav_2018_23_1_7
10. Цвіркун Ю. Оскарження рішень, дій або бездіяльності Центральної виборчої комісії щодо встановлення нею результатів виборів чи всеукраїнського референдуму за новою

Змістовий модуль 6. Перегляд та виконання судових рішень в адміністративному процесі

Тема 28. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному провадженнях

Апеляційне провадження. Сутність і зміст апеляційного провадження. Передумови апеляційного оскарження і перегляду. Право на апеляційне оскарження. Апеляційна скарга. Форма та зміст. Порядок подання. Стадії апеляційного провадження. Відкриття апеляційного провадження. Підготовка адміністративної справи до апеляційного розгляду. Апеляційний розгляд адміністративної справи. Апеляційний розгляд адміністративної справи у судовому засіданні. Апеляційний розгляд у порядку письмового провадження. Розгляд апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції. Особливості апеляційного оскарження судових рішень в окремих категоріях адміністративних справ. Повноваження адміністративного суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Судові рішення адміністративного суду апеляційної інстанції. Ухвали адміністративного суду апеляційної інстанції. Постанови адміністративного суду апеляційної інстанції.

Касаційне провадження. Сутність і зміст касаційного провадження. Передумови касаційного оскарження і перегляду. Право на касаційне оскарження. Касаційна скарга. Форма та зміст. Порядок подання. Стадії касаційного провадження. Відкриття касаційного провадження. Підготовка адміністративної справи до касаційного розгляду. Касаційний розгляд адміністративної справи. Попередній розгляд адміністративної справи. Касаційний розгляд адміністративної справи у судовому засіданні. Касаційний розгляд адміністративної справи у порядку письмового провадження. Повноваження адміністративного суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Судові рішення адміністративного суду касаційної інстанції. Ухвали адміністративного суду касаційної інстанції. Постанови адміністративного суду касаційної інстанції

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
3. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
4. Боднар С. В. Рішення адміністративного суду: сутність, особливості, порядок ухвалення і проголошення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С. В. Боднар; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". - Київ, 2015. - 20 с
5. Бітов А. І. Особливості касаційного провадження в адміністративному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А. І. Бітов; Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2016. - 20 с. - укр.
6. Глуханчук О. Новели апеляційного провадження за новою редакцією Кодексу адміністративного судочинства України [Текст] / О. Глуханчук // Слово Національної школи суддів України. — 2018. — № 1. — С. 80-89.
7. Кайдашев Р. П. Перегляд судових рішень в адміністративному процесі України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Р. П. Кайдашев; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - Київ, 2016. - 40 с
8. Роженко Д. В. Касаційний розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження / Д. В. Роженко // Вісник Вищої ради юстиції. - 2013. - № 3. - С. 46-55. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvru_2013_3_6
9. Стафійчук К.В. Правова природа касаційного провадження в адміністративному судочинстві України // Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С.317-319
10. Бояринцева М.А. Реалізація права на касаційне оскарження в адміністративному процесі України //Правова позиція. 2018. № 2 (21) С.29-33

Тема 29. Процесуальні особливості виконання судових рішень в адміністративних справах

Обов'язковість судових рішень. Судові рішення, які виконуються негайно. Порядок виконання судових рішень в адміністративних справах. Звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню. Зупинення виконання судового рішення. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення. Заміна сторони виконавчого провадження. Поворот виконання судових рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах. Звіт про виконання судового рішення. Штраф. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця. Визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень – відповідачем на виконання рішення суду.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
3. Безпалько С. В. Правові засади вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Безпалько Сергій Вікторович ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2017. - 20 с.
4. Гришко О. М. Адміністративно-правовий статус органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гришко Олександр Миколайович ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2018. - 21 с.
5. Зеленов А. С. Виконання судових рішень в адміністративних справах [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Зеленов Андрій Сергійович ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.
6. Корнейчук С. П. Адміністративний примус у діяльності органів примусового виконання рішень судів та інших органів публічної адміністрації [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Корнейчук Сергій Петрович ; Держ. ВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя, 2016. - 17 с.
7. Кошкош О. О. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних з виконанням судових рішень і рішень інших органів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Кошкош Олена Олександрівна ; Донец. юрид. ін-т МВС України. - Кривий Ріг, 2018. - 20 с.
8. Педан А. Зміст адміністративно-правових відносин у сфері виконавчого провадження. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 9. С.143- 148.
9. Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів : зб. наук. пр. / за ред. Ю. В. Білоусова. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2019. 296 с.
10. П'ятницький А. В. Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / П'ятницький Андрій Васильович ; Сум. держ. ун-т. - Суми, 2018. - 20 с.
11. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.
12. Смотрич Д. В. Правове забезпечення виконання судових рішень в адміністративних справах і рішень Європейського суду з прав людини / Д. В. Смотрич // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2016. - Вип. 3. - С. 115-118. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2016_3_28
13. Фокіна А. О. Удосконалення форм судового контролю в адміністративному судочинстві / А. О. Фокіна // Часопис Київського університету права. - 2019. - № 2. - С. 262-266. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2019_2_47

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях. Також в якості індивідуального завдання може бути зарахована участь у конкурсах та зйомка відео за тематикою курсу.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

МОДУЛЬ 1

Адміністративне право як складова публічного права.

Система адміністративного права.

Поняття та значення принципів адміністративного права.

Суть та види джерел адміністративного права.

Поняття джерел адміністративного права.

Юридична сила джерел адміністративного права.

Національні джерела адміністративного права.

Міжнародні джерела адміністративного права.

Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права.

Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування.

Система органів виконавчої влади.

Класифікація органів виконавчої влади.

Суб'єкти місцевого самоврядування.

Види суб'єктів місцевого самоврядування та їх призначення.

Місце приватної особи в системі суб'єктів адміністративного права.

Суб'єктивне публічне право.

Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.

Поняття інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування.

Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.

Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування

Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.

Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.

Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.

Поняття та види адміністративної процедури.

Принципи адміністративної процедури.

Учасники адміністративної процедури.

Стадії адміністративної процедури.

Поняття, ознаки та види адміністративних послуг
Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.

Порядок надання адміністративних послуг.

Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.

Підстави та порядок подання скарги.

Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи.

Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування як основні різновиди публічної служби

Основи правового статусу державного службовця.

Запобігання корупційним проявам у публічній службі.

Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність.

Поняття та ознаки адміністративного проступку.

Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.

Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності.

Адміністративне стягнення.

Провадження в справі про адміністративний проступок.

Механізм адміністративно-правового забезпечення будівельної галузі.

Система суб'єктів забезпечення функціонування в будівельній галузі.

Адміністративна відповідальність у будівельній галузі.

МОДУЛЬ 2

Поняття, предмет, методи адміністративного процесу.

Принципи адміністративного процесу.

Загальна характеристика юрисдикції адміністративних судів

Поняття, склад та класифікація учасників адміністративного процесу.

Сторони в адміністративному процесі, їх права та обов'язки.

Поняття адміністративно-процесуального доказування

Джерела доказів у адміністративному процесі

Дослідження та оцінка доказів у адміністративному процесі

Класифікація доказів в адміністративному процесі

Процесуальні строки в адміністративному процесі

Поняття та склад судових витрат в адміністративному процесі

Судовий збір в адміністративному процесі

Розподіл судових витрат в адміністративному процесі

Заходи процесуального примусу

Поняття та види заходів процесуального примусу

Підготовче провадження в адміністративному процесі

Врегулювання спору за участю судді

Розгляд справи по суті в адміністративному процесі

Судові рішення в адміністративному процесі

Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження

Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень

Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.

Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій

Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців

Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України
Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань
Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб оборони
Особливості провадження у справах за зверненням податкових та митних органів
Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності
Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності
Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця
Особливості провадження у зразковій справі
Особливості провадження у типовій справі
Загальна характеристика апеляційних та касаційних розглядів.
Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень в адміністративних справах.
Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)

	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота						Індив. завд.	Іспит	Сума
М1			М2					
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6			
20	5	5	15	5	5	15	30	100

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Адміністративне право як галузь публічного права
2. Публічне адміністрування як одна з форм реалізації публічної влади. Суб'єкти публічного адміністрування.
3. Система адміністративного права.
4. Принципи адміністративного права
5. Принцип верховенства права (правовладдя) в адміністративному праві. Принципи належного врядування.
6. Джерела адміністративного права.
7. Національні джерела адміністративного права.
8. Міжнародні джерела адміністративного права.
9. Рішення судових органів у системі джерел адміністративного права.
10. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування.
11. Класифікація органів виконавчої влади.
12. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права.
13. Юридичні особи як суб'єкти адміністративного права.
14. Особливості неурядової організації як суб'єкта адміністративного права.
15. Інструменти публічного адміністрування.
16. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
17. Адміністративний акт як інструмент публічного адміністрування
18. Відмежування адміністративного акта від інших актів (документів) суб'єкта публічного адміністрування.
19. Процедура видання адміністративного акта.
20. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування
21. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
22. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.

23. Принципи адміністративної процедури.
24. Учасники адміністративної процедури.
25. Стадії адміністративної процедури.
26. Ініціювання та початок провадження.
27. Підготовка справи до розгляду.
28. Розгляд і вирішення справи.
29. Оформлення адміністративного акта, доведення до відома адресатів та заінтересованих осіб.
30. Перегляд адміністративного акта.
31. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг.
32. Суб'єкти відносин щодо надання адміністративних послуг.
33. Порядок надання адміністративних послуг.
34. Стадії процедури надання адміністративної послуги.
35. Юридичні документи та дії, що супроводжують процедуру надання адміністративних послуг.
36. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір).
37. Вимоги до якості надання адміністративних послуг.
38. Захист прав приватної особи у сфері публічного адміністрування.
39. Інструменти захисту прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування.
40. Види інструментів захисту прав особи та їх співвідношення між собою.
41. Адміністративне оскарження.
42. Підстави та порядок подання скарги.
43. Предмет оскарження.
44. Суб'єкти розгляду скарг.
45. Процедура розгляду скарги.
46. Можливі наслідки розгляду скарги.
47. Перегляд рішення суб'єктом публічного адміністрування, який його ухвалив, за ініціативою особи.
48. Захист особи з ініціативи суб'єкта публічного адміністрування.
49. Відшкодування шкоди суб'єктом публічного адміністрування.
50. Адміністративна юстиція.
51. Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування як основні різновиди публічної служби.
52. Види публічної служби.
53. Поняття та сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби.
54. Основи правового статусу державного службовця.
55. Поняття державного службовця.
56. Посади державної служби та їх категорії.
57. Обов'язки та права державного службовця.
58. Вступ на державну службу.
59. Проходження державної служби і службова кар'єра.
60. Припинення державної служби.
61. Основи правового статусу службовця в органі місцевого самоврядування.
62. Поняття службовця в органі місцевого самоврядування. Посади в органах місцевого самоврядування та їх категорії.
63. Обов'язки та права службовця в органі місцевого самоврядування.
64. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.
65. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища.
66. Обмеження щодо одержання подарунків.
67. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ними.
68. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
69. Обмеження спільної роботи близьких осіб.

70. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування.
71. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
72. Правила етичної поведінки публічних службовців.
73. Фінансовий контроль щодо публічних службовців.
74. Адміністративне правопорушення (проступок) і адміністративна відповідальність.
75. Поняття адміністративного проступку.
76. Ознаки адміністративного проступку (діяння, суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність).
77. Відмежування адміністративного проступку від кримінального правопорушення.
78. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
79. Законодавчі акти, що регулюють відносини адміністративної відповідальності.
80. Юридичний склад адміністративного проступку.
81. Поняття адміністративного стягнення.
82. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.
83. Проведення в справі про адміністративний проступок.
84. Стадії провадження в справі про адміністративний проступок.
85. Механізм адміністративно-правового забезпечення будівельної галузі.
86. Адміністративно-правове регулювання окремих напрямів будівельної галузі.
87. Адміністративно-правове забезпечення надійності та безпеки об'єктів будівництва.
88. Дозвільні адміністративні процедури в будівельній галузі.
89. Система суб'єктів забезпечення функціонування в будівельній галузі.
90. Адміністративна відповідальність у будівельній галузі.
91. Поняття, предмет, методи адміністративного процесу.
92. Принципи адміністративного процесу.
93. Загальна характеристика принципу верховенства права
94. Загальна характеристика принципу рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом
95. Загальна характеристика принципу гласності і відкритості судового процесу та його повне фіксування технічними засобами
96. Загальна характеристика принципу змагальності сторін, диспозитивність та офіційне з'ясування всіх обставин у справі
97. Принцип обов'язковості судового рішення
98. Принцип забезпечення права на апеляційний перегляд справи
99. Загальна характеристика принципу забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у випадках, визначених законом
100. Загальна характеристика принципу розумності строків розгляду справи судом
101. Принцип неприпустимості зловживання процесуальними правами
102. Джерела адміністративного процесу.
103. Адміністративний процес як галузь права, галузь законодавства, галузь юридичної науки, навчальна дисципліна.
104. Загальна характеристика юрисдикції адміністративних судів
105. Предметна юрисдикція.
106. Інстанційна юрисдикція.
107. Територіальна юрисдикція (підсудність)
108. Поняття, склад та класифікація учасників адміністративного процесу.
109. Сторони в адміністративному процесі, їх права та обов'язки.
110. Треті особи в адміністративному процесі.
111. Представництво в адміністративному процесі
112. Інші учасники адміністративного процесу (помічник судді, секретар судового засідання, свідок, експерт, експерт з питань права, спеціаліст та ін.)
113. Поняття адміністративно-процесуального доказування
114. Джерела доказів у адміністративному процесі
115. Дослідження та оцінка доказів у адміністративному процесі

116. Класифікація доказів в адміністративному процесі
117. Письмові докази як засоби доказування в адміністративному процесі
118. Речові докази як засоби доказування в адміністративному процесі
119. Електронні докази як засоби доказування в адміністративному процесі
120. Висновки експертів як засоби доказування в адміністративному процесі
121. Показання свідків як засоби доказування в адміністративному процесі
122. Забезпечення доказів та адміністративних проваджень
123. Процесуальні строки в адміністративному процесі
124. Обчислення процесуального строку
125. Поновлення та продовження процесуальних строків
126. Строк звернення до адміністративного суду
127. Наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду
128. Поняття та склад судових витрат в адміністративному процесі
129. Судовий збір в адміністративному процесі
130. Ставки судового збору в адміністративному процесі
131. Порядок сплати судового збору
132. Повернення судового збору
133. Витрати на професійну правничу допомогу
134. Витрати, пов'язані із залученням свідків, спеціалістів, перекладачів, експертів та проведенням експертиз
135. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів, вчиненням інших процесуальних дій, підготовкою справи до розгляду
136. Розподіл судових витрат в адміністративному процесі
137. Заходи процесуального примусу
138. Поняття та види заходів процесуального примусу
139. Тимчасове вилучення доказів для дослідження судом
140. Заяви по суті справи в адміністративному процесі
141. Заяви з процесуальних питань в адміністративному процесі
142. Підготовче провадження в адміністративному процесі
143. Врегулювання спору за участю судді
144. Розгляд справи по суті в адміністративному процесі
145. Судові рішення в адміністративному процесі
146. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження
147. Особливості провадження у справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів владних повноважень
148. Особливості провадження у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України
149. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.
150. Особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій
151. Особливості провадження у справах щодо уточнення списку виборців
152. Особливості провадження у справах, пов'язаних із виборами Президента України
153. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування про встановлення обмеження щодо реалізації права на свободу мирних зібрань
154. Особливості провадження у справах щодо гарантованого забезпечення потреб оборони

155. Особливості провадження у справах за зверненням податкових та митних органів
156. Особливості провадження у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України в разі невиконання ним вимог щодо несумісності
157. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності
158. Особливості провадження у справах з приводу рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця
159. Особливості провадження у зразковій справі
160. Особливості провадження у типовій справі
161. Апеляційне провадження
162. Форма та зміст апеляційної скарги в адміністративному процесі
163. Відкриття апеляційного провадження
164. Відмова у відкритті апеляційного провадження
165. Апеляційний розгляд
166. Судові рішення суду апеляційної інстанції
167. Загальна характеристика касаційного провадження
168. Форма і зміст касаційної скарги
169. Відкриття касаційного провадження
170. Відмова у відкритті касаційного провадження
171. Касаційний розгляд
172. Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду
173. Порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду
174. Зміст постанови суду касаційної інстанції
175. Порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи
176. Судові рішення, які виконуються негайно
177. Звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання
178. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню
179. Поворот виконання судових рішень
180. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах

Методичне забезпечення

I. Законодавчі акти, міжнародні договори

- Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
- Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
- Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відом. Верхов. Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122
- Кодекс цивільного захисту від 02.10.2013 // Офіційний вісник України. - 2012. № 89. – Ст. 9.
- Кодекс цивільного захисту населення: Закон України від 02.10.2012 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 34–35. – Ст. 458.
- Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. №5076-VI // Відомості Верховної Ради. – 2013. – №27. – Ст. 282.
- Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 // Офіційний вісник України. – 2012. – №76. – Ст. 44.
- Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2016. – № 3. – Ст. 149.

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. №2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №32. – Ст. 314.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №47. – Ст.256.

Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650.

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. // Відомості Верховної Ради. - 2014.- № 13.- Ст.222

Про ліквідацію апеляційних адміністративних судів та утворення апеляційних адміністративних судів в апеляційних округах: Указ Президента від 29.12.2017 року// Офіційний вісник України від 16.01.2018 — 2018 р., № 5.- стор. 89.- Ст. 207

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 25. – Ст. 1190

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України . – 1999. – № 18. – Ст. 774 (з наступ. змін. та допов.).

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2015. – № 40–41. – Ст. 379.

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України 05.04.2007 // Офіційний вісник України. – 2007 р. - № 44 – ст. 12.

Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. №2790-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №3. - Ст. 17.

Про судовий збір: Закон України від 08.07.2011 р.// Відомості Верховної Ради України.- 2012.- № 14.- Ст.87

Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі: Указ Президента від 16.11.2004 року// Урядовий кур'єр від 24.11.2004 — № 224

Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22.06.2000 р. // Відом. Верхов. Ради України . – 2000. – № 40. – Ст. 338.

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 385

Методика розроблення уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 № 342. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-%D0%BF#Text>.

Наказ МВС України «Про затвердження уніфікованої форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, та інших форм розпорядчих документів» 17.01.2019 № 22, зареєстрований в Міністерстві юстиції 21 січня 2019 р. за № 73/33044 // Офіційний вісник України. – 2019. - №6. – Ст. 116.

Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України 02.07.2014 № 228 // Офіційний вісник України. – 2014. - № 54. – Ст. 88

Положення про апарат Національного агентства з питань запобігання корупції: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 19.05.2016 № 1

Порядок здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією міністерств, інших центральних органів виконавчої влади: постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2011 № 1074 // Офіц. вісн. України. - 2011. - № 82. - Ст. 8.

Порядок здійснення комплексних планових заходів державного нагляду (контролю): постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 р. № 350 // Офіційний вісник України. – 2017 р. - № 44. – ст. 8

Правила підготовки проектів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870 // Офіційний вісник України. - 2005р. – № 36. – ст. 45

Регламент Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 // Офіційний вісник України. – 2007. - № 54. - ст. 21.

Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності 23.02.2012 р. // Офіційний вісник України. – 2012 р. - № 24. – ст. 13

Про адміністративну процедуру: Закон від 17.02.2022р. № 2073-IX. *Голос України* від 15.06.2022 — № 123. Набрання чинності окремими положеннями – 16.06.2022р. Набрання чинності відбудеться 15.12.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану: Закон від 12.05.2022р. № 2259-IX. *Голос України* від 19.05.2022 — № 107. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон від 09.07.2022р. № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>

II. Підручники, навчальні посібники, конспекти та тексти лекцій

1. Адміністративне право [Текст] : підручник / [Ю. П. Битяк та ін.] ; за заг. ред. проф. Ю. П. Битяка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків : Право, 2020. - 390 с

2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В.Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. – Видання третє. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 584 с.

3. Смокович М. І., Бевзенко В. М. Адміністративний процес України : теорія, практика : Підручник. Заг. ред. д. ю. н., проф. Бевзенка В. М. Пер. з нім. і адапт. Рижкова Г. В. Київ : ВД «Дакор», 2020. 1346 с.

4. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.

5. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.

6. Гончарук, С. Г. Адміністративне право [Текст] : конспект лекцій для здобувачів вищ. освіти галузі знань "08 Право" спец. "081 Право" / С. Г. Гончарук, І. М. Сопілко ; Нац. авіац. ун-т. - Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. - 179 с

7. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник. К.: Атіка, 2014. 416 с.

8. Курс адміністративного права України: підручник/ за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018.-904 с.

9. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях : навч. посіб. / Р. С. Мельник; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 307 с.

III. Методичні праці

Адміністративне право: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право». Уклад. О.М.Кулеба, І.С.Похиленко. Київ-Тернопіль: КНУБА, ФО-П Шпак В.Б., 2020. 72 с.

Адміністративний процес: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право». Уклад. О.М.Кулеба, І.С.Похиленко, В.В. Карпунцов. Київ-Тернопіль: КНУБА, ФО-П Шпак В.Б., 2021. 88 с.

IV. Монографічні джерела, наукові статті

1. "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло", круглий стіл (2018 ; Київ). Засідання круглого столу "Адміністративне право для студентів: просто і зрозуміло" (м. Київ, 5 березня 2018 р.) [Текст] / НДІ публ. права ; [редкол.: В. В. Галунько та ін.]. - Київ : НДІПП, 2018. - 71 с.

2. Адміністративна процедура: навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання (за вибором) другого (магістерського) рівня галузь знань 08 "Право" спеціальності 081 "Право" / уклад.: І. В. Бойко, О.М Соловйова. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 41 с.
3. Адміністративне право [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк та ін.]. - 3-тє вид., допов. та перероб. - Харків : Право, 2018. - 183с
4. Адміністративне право України [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Право" освіт.-проф. програми "Правознавство" / [Т. О. Коломоєць та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т. О. Коломоєць ; Запоріж. нац. ун-т, Навч.-наук. лаб. дослідж. проблем служб. права Нац. акад. прав. наук України. - Запоріжжя : Гельветика, 2018. - 83 с.
5. Андрійко О. Ф. Адміністративно-правова доктрина і сучасне адміністративне законодавство [Електронний ресурс] / О. Ф. Андрійко, В. П. Нагребельний // Альманах права. - 2020. - Вип. 11. - С. 22-27. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ap_2020_11_6
6. Балабан, І. В. Адміністративно-правове забезпечення професійного навчання поліцейських [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Балабан Іван Володимирович ; Донец. юрид. ін-т МВС України. - Кривий Ріг, 2019. - 16 с.
7. Битяк Ю. П. Адміністративна відповідальність та адміністративне правопорушення [Електронний ресурс] / Ю. П. Битяк // Проблеми законності. - 2020. - Вип. 151. - С. 87-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2020_151_9
8. Битяк Ю. П. Пріоритетні напрями забезпечення ефективного функціонування публічної служби в Україні. Теорія і практика правознавства. -2015. -Вип. 1 (7) URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63434/58849>
9. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посіб. для підгот. до іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.- С. 8–17.
10. Битяк Ю., Бойко І., Писаренко Н. Система адміністративного права. Право України. 2017. № 12. С. 173–183. Бойко І. В. До питання про предмет адміністративного права. Адміністративне право і процес. 2016. № 1 (15). С. 5–12.
11. Біла В.Р. Види форм публічного адміністрування: оновлення доктринальних підходів. – 2019. № 4. С. 112–115. URL: http://apnl.dnu.in.ua/4_2019/26.pdf Біла В.Р. Правові акти публічної адміністрації: теоретикоправове дослідження. Право і суспільство. 2019. № 4. С. 140–145. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/4_2019/22.pdf.
12. Біла В.Р. Правові форми публічного адміністрування: питання класифікації. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2019. Вип. 14. С. 52– 61. URL: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs4/article/download/261/368/>
13. Бойко І. В. Доктринальні ідеї та цілі адміністративного права. Право України. 2019. № 5. С. 13–29.
14. Борсук, Н. Я. Організаційно-правове забезпечення управління комунальною власністю в Україні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Борсук Наталія Яківна ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2019. - 39 с.
15. Васильківська В. В. Сутнісно-правова характеристика обов'язків державного службовця// Право та державне управління. -2018.- № 1. -С. 183–189.
16. Галай, В. О. Адміністративне право та процес (адміністративне судочинство) [Текст] : навч. посіб. / [В. О. Галай, О. В. Ткаченко, Д. М. Корнієнко] ; Нац. акад. Нац. гвардії України. - Київ : ТАЛКОМ, 2018. - 90 с.
17. Грінь, А. А. Дискреційні повноваження органів виконавчої влади України та їх реалізація [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Грінь Андрій Анатолійович ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Київ, 2019. - 20 с.
18. Гуд, А. М. Адміністративний договір як форма договірного регулювання адміністративно-правових відносин [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гуд Анна Миколаївна ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2019. - 19 с.

19. Дракохруст Т.В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. С.190–193.
20. Загородня Н.В. Адміністративно-правовий статус громадян України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2018. № 33.С.75–77.
21. Зубрицька О.Я. Особа як індивідуальний суб'єкт адміністративного права: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 212 с.
22. Клубань, М. В. Адміністративно-правові засади впровадження електронної освіти в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Клубань Марія Володимирівна ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2019. - 19 с.
23. Коваль В. Елементи адміністративно-правового статусу військовослужбовців. Адміністративне право і процес. 2018. № 11. С.92–95.
24. Коваль В.О. Забезпечення прав іноземців та осіб без громадянства в адміністративних справах про їх видворення за межі України.
25. Коломоєць Т. Лютиков П. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект// Підприємництво, господарство і право. -2017. -№ 12. -С. 164–168.
26. Корнута Л. М. Принцип політичної неупередженості в системі принципів державної служби// Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.- 2016. № 5. -С. 72–75.
27. Костюшко О.П. Забезпечення адміністративно-правових гарантій прав і свобод людини та громадянина. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 2 (14). С.162–177.
28. Крахмальова К.О. Адміністративно-правове забезпечення статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 210 с.
29. Крищенко, А. Є. Адміністративно-правовий статус керівника територіального органу Національної поліції у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Крищенко Андрій Євгенович ; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2019. - 20 с.
30. Кушнір, І. М. Будівельна діяльність як об'єкт податково-правового регулювання: проблеми законодавства, теорії та практики [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Кушнір Ігор Миколайович ; Ін-т законодавства Верхов. Ради України. - Київ, 2019. - 41 с.
31. Ліщук, Б. В. Адміністративно-правове забезпечення тактичної підготовки поліцейських в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ліщук Богдан Вікторович ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ, 2019. - 18 с.
32. Ляшко О.Б. Адміністративні послуги у сфері містобудування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ляшко Олег Борисович ; Держ. ВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя, 2015. - 16 с.
33. Маліков С. К. Адміністративно-правові засади здійснення контролю та нагляду у сфері містобудівної діяльності [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Маліков Сергій Костянтинівич ; Харків. НДІ суд. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. - Харків, 2019. - 20 с.
34. Мальцев В.В. Адміністративно-правовий режим перебування іноземців та осіб без громадянства і його забезпечення Національною поліцією. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип.1(22). Т. 3. С. 180–187.
35. Мельник Р.С. Джерела адміністративного права: сучасний погляд на сталі конструкції. Право України 2019. № 5 С. 46 – 62
36. Михайловський В. Загальні засади адміністративно-правового статусу внутрішньо переміщених осіб в Україні. Jurnalul juridic national : teorie si practika. 2017. aprilie. С.85–87.
37. Міжнародні та європейські стандарти у сфері міграції: примусове видворення та екстрадиція : практи.-метод. посіб. для канд. на посаду судді та суддів з розгляду справ про примусове видворення та екстрадицію / Калхун Н., Плечко Д., Моркова О., Смокович М. та ін. Київ: «Гнозис», 2014. 100 с.
38. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / редкол.: К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В. А. Дерезь (відп. ред.). Київ: ФОП Москаленко О. М., 2017. -С. 80–115, 484–532.

39. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ: Ваіте, 2018.- С. 167–228.
40. Околович М. Є. Адміністративно-правове регулювання містобудівної діяльності органами місцевого самоврядування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Околович Марта Євгенівна ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. - Одеса, 2018. - 20 с.
41. Олексенко Т.М. Правосуб'єктність громадян в адміністра- 31 тивному праві : теоретико-методологічний аспект. Право і державне управління 2015. № 1 (18).С.13–18.
42. Олефір В.І. Оптимізація адміністративно-правового механізму видворення іноземців : проблеми теорії та практики адміністративної юрисдикції. Науковий вісник публічного та приватного права. 2015. Вип.2.С. 93–97.
43. Ольховський, М. А. Адміністративно-правовий статус та організація діяльності волонтерських організацій в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ольховський Максим Анатолійович ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2017. - 20 с.
44. Павлович-Сенета Я.П. Основні напрями вдосконалення адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні : сучасний стан та досвід зарубіжних країн. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2016. № 1. С. 206–217.
45. Петренко, П. Д. Теоретико-правові проблеми організації діяльності органів виконавчої влади в Україні в контексті європейського досвіду [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Петренко Павло Дмитрович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2019. - 39 с.
46. Пилип В.В Зміст адміністративно-правового статусу учасників антитерористичної операції в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. Вип.6. Т.2. 2017. С. 70–74.
47. Похиленко І. С. Способи судового захисту суб'єктів господарювання / Ірина Сергіївна Похиленко. // Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – 2020. – №1. – С. 162-167
48. Похиленко І.С. До питання про способи судового захисту у сфері будівництва в господарському процесі//Будівельне право: теорія та практика містопланування та містобудування. Зб. наук. пр. Вип. IV. За матеріалами Четвертої Міжнародної наук.-практ. конф. «Будівельне право», (Київ, 20 листопада 2020 р.)/ Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : «Економічна думка», 2020. С.54-58
49. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі//Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50
50. Похиленко І.С. Щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва// Будівельне право: проблеми теорії і практики [зб.наук.пр.] Вип.ІІІ. Матеріали третьої наук.-практ. конф., (Київ, 4 грудня 2019 р.)/Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архітектури та ін. Київ–Тернопіль: «Бескиди», 2019 в 2-х ч. Ч.1. С.115-119
51. Коваль В.О. Захист прав, свобод та законних інтересів іноземців та осіб без громадянства в адміністративному судочинстві України: автореф.дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя. 2017.16 с.
52. Пятков П.В.Забезпечення законності надання адміністративних послуг у галузі містобудування [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / П'ятков Петро Вадимович ; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2017. - 20 с.
53. Рибак К.О.Містобудівна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Рибак Катерина Олександрівна ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2018. - 18 с.
54. Рой, О. В. Правові акти суб'єктів владних повноважень як предмет публічно-правового спору [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Рой Олег Володимирович ; НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. - Київ, 2019. - 20 с.
55. Романенко А. В. Адміністративно-правове регулювання житлової та громадської забудови : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А. В. Романенко; КМ України, Нац. ун-т

біоресурсів і природокористування України. - Київ, 2015. - 20 с

56. Самбор М. А. Адміністративне затримання: відповідність норм КУПАП суспільним потребам та сучасному стану дотримання прав і свобод людини [Електронний ресурс] / М. А. Самбор // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. - 2020. - № 2. - С. 198-210. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2020_2_22
57. Стеценко С. Предмет адміністративного права як «вічнозелений» сюжет адміністративно-правової науки. Право України. 2019. № 5. С. 29–45.
58. Стукаленко О. В. Адміністративно-правове забезпечення будівельної галузі: монографія. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 376 с.
59. Федчишин С. А. Питання участі державних службовців у політичній діяльності в Україні. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія “Юрид. науки”. 2015. Вип. 2. Т. 2. С. 206–209.
60. Цуркаленко Ю. В. Джерело сучасного адміністративного права: проблеми розуміння та способи їх вирішення / Ю. В. Цуркаленко // Правовий часопис Донбасу. - 2018. - № 4. - С. 179–184. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppd_2018_4_32
61. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ, 2015. 288 с.
62. Бабенко К.А. Особливості правового статусу адміністративних судів. Форум права. 2016. № 3. С. 16-18.
63. Баронін Д.Б. Правовий статус суду в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10. Харків, 2015. 201 с.
64. Басай О. Докази та доказування прокурором в адміністративному судочинстві / О. Басай, С. Белікова // Вісник Національної академії прокуратури України. - 2016. - № 4. - С. 10–16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnapu_2016_4_4
65. Безпалько С. В.Правові засади вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Безпалько Сергій Вікторович ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2017. - 20 с.
66. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика [Текст] : монографія / Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Закаленко, А. О. Неугодніков ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса : Фенікс, 2015. - 186 с. - Бібліогр.: с. 166-186.
67. Бітов А. І. Особливості касаційного провадження в адміністративному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / А. І. Бітов; Класич. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2016. - 20 с. - укр.
68. Боднар С. В. Рішення адміністративного суду: сутність, особливості, порядок ухвалення і проголошення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С. В. Боднар; Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини "Україна". - Київ, 2015. - 20 с
69. Бондаренко-Зелінська Н. Л.Врегулювання спору за участю судді: проблеми та перспективи застосування / Н. Л. Бондаренко-Зелінська // Університетські наукові записки. - 2018. - № 3-4. - С. 62-70. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2018_3-4_8
70. Бояринцева М.А. Реалізація права на касаційне оскарження в адміністративному процесі України //Правова позиція. 2018. № 2 (21) С.29-33
71. Глуханчук О. Новели апеляційного провадження за новою редакцією Кодексу адміністративного судочинства України [Текст] / О. Глуханчук // Слово Національної школи суддів України. — 2018. — № 1. — С. 80-89.
72. Горбач М.І. Поняття адміністративно-правового статусу суб'єктів адміністративного права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2016. Вип. 41. Т. 3. С. 70-75.
73. Гошовський В.С. Проблеми відводу (самовідводу) судді в адміністративному судочинстві України: перспективи розвитку // Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 3(9), 2015. С.149-152
74. Гришко О. М. Адміністративно-правовий статус органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гришко Олександр Миколайович ; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. - Київ, 2018. - 21 с.

75. Джафарова М.В. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 2. С. 90-94
76. Желтобрюх І.Л. Суперечності між науковою термінологією та термінологією законодавства щодо визначення суб'єктів та учасників адміністративного процесу. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції № 5. 2019. С.70-73
77. Жукова Є. О. Реалізація принципу процесуальної економії в адміністративному судочинстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Є. О. Жукова; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - Київ, 2015. - 21 с.
78. Завальнюк І.В. Спрошене провадження в адміністративному судочинстві України : автореф. ... дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017. 22 с
79. Закаленко О. В. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Закаленко Олена Василівна ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Одеса, 2014. - 20 с.
80. Зеленов А. С. Виконання судових рішень в адміністративних справах [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Зеленов Андрій Сергійович ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.
81. Зеленов А. С. Виконання судових рішень в адміністративних справах [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Зеленов Андрій Сергійович ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків, 2018. - 20 с.
82. Зленко А. В. Використання електронних доказів у адміністративному судочинстві / А. В. Зленко, Г. В. Муляр, О. С. Ховпун // Судова апеляція. - 2019. - № 3. - С. 101-107. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Suap_2019_3_15
83. Зозуля І.В. Відвід (самовідвід) в законодавстві України //Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття. Харків, 2020. С.91-94
84. Кайдашев Р. П. Перегляд судових рішень в адміністративному процесі України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Р. П. Кайдашев; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - Київ, 2016. - 40 с
85. Карпа М. Публічно-правовий спір як спосіб встановлення та розмежування компетенції органів публічної влади (теоретичні аспекти). Теорія та історія державного управління. 2017. Вип. 3(34). С. 26–34.
86. Катаєва Е.В. Юрисдикція адміністративних судів України щодо вирішення адміністративних справ : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 22 с.
87. Качур І. А. До питання удосконалення інституту адміністративної справи в адміністративному судочинстві України / І. А. Качур // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. - 2018. - № 3. - С. 42-48. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2018_3_8
88. Кононенко Ю. В. Адміністративно-правова охорона права на справедливий судовий розгляд в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ю. В. Кононенко; Нац. акад. внутр. справ. - Київ, 2015. - 19 с
89. Корнейчук С. П.Адміністративний примус у діяльності органів примусового виконання рішень судів та інших органів публічної адміністрації [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Корнейчук Сергій Петрович ; Держ. ВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя, 2016. - 17 с.
90. Корчинський О. І. Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Олег Іванович Корчинський ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет «Львівська політехніка». – Львів, 2019. – 185 с. – Бібліографія: с. 158–183 (260 назв).
91. Корчинський О. Принципи адміністративного судочинства як основа захисту прав людини і громадянина / Олег Корчинський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки : збірник наукових праць. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — № 876. — С. 151–156.

92. Кошкош О. О. Адміністративне судочинство у справах, пов'язаних з виконанням судових рішень і рішень інших органів [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Кошкош Олена Олександрівна ; Донец. юрид. ін-т МВС України. - Кривий Ріг, 2018. - 20 с.
93. Лесько А. О. Врегулювання спору за участю судді: проблеми і перспективи / А. О. Лесько // Правова держава. - 2019. - № 34. - С. 48-56. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prav_2019_34_9
94. Мазурик Н. І. Доступність адміністративно-правових засобів захисту прав у публічно-правовій сфері [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мазурик Наталія Ігорівна ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. - Тернопіль, 2020. - 20 с.
95. Мельник М.П. Поняття доказів в адміністративному судочинстві України / М.П. Мельник // Держава і право. — 2010. — № 48. — С. 269-274
96. Миронюк Р. В. Можливості й гарантії дотримання прав й інтересів громадян в оновленій редакції Кодексу адміністративного судочинства України / Р. В. Миронюк // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2018. - № 3. - С. 276-281. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2018_3_57
97. Мостова Н. В. Позов в адміністративному судочинстві [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Мостова Наталія Володимирівна ; Нац. акад. внутр. справ. - К., 2013. - 16 с.
98. Олефіренко Н.А. Адміністративно-правовий статус адміністративного суду в Україні. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 3. С. 152-155.
99. Осадчий А. Ю. Право на звернення з адміністративним позовом / А. Ю. Осадчий // Наукові праці Національного університету "Одеська юридична академія". - 2013. - Т. 13. - С. 400-409. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npouua_2013_13_42
100. Пащенко К. С. Новели розподілу судових витрат в адміністративному судочинстві України / К. С. Пащенко // Наше право. - 2015. - № 6. - С. 40-45. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2015_6_8
101. Пащенко К. С. Процесуальні дії щодо розміру і сплати судових витрат як гарантія доступу до правосуддя (на прикладі статті 88 Кодексу адміністративного судочинства України) / К. С. Пащенко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2016. - Вип. 36(2). - С. 43-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2016_36%282%29__12
102. Педан А. Зміст адміністративно-правових відносин у сфері виконавчого провадження. Підприємство, господарство і право. 2018. № 9. С.143- 148.
103. Петришина М. Д. Сутність юрисдикції адміністративного суду / М. Д. Петришина // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 29(1). - С. 98-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2017_29%281%29__27
104. Пипяк М.І. Адміністративний суд у системі органів державної влади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Львів, 2016. 191 с.
105. Поворознюк М. І. Адміністративний позов у системі засобів захисту прав громадянина у сфері публічно-правових відносин // Часопис Київського університету права. 2017. №3. С 137-145
106. Поворознюк М. І. Адміністративний позов як засіб реалізації прав громадян на судовий захист в публічно-правових відносинах [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Поворознюк Микола Іванович ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - Київ, 2019. - 20
107. Похиленко І.С. Застосування принципу справедливості в судовому процесі // Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні. Зб. наук. пр. Матеріали «круглого столу» (Київ, 10 грудня 2020 р.) / Мін-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т будівн. і архіт-ри та ін. Київ–Тернопіль : КНУБА, «Бескиди», 2020. С.44-50
108. Похиленко І.С. Неприпустимість зловживання процесуальними правами в господарському та адміністративному процесах // Актуальні проблеми захисту інформаційних прав особи в умовах технологічних викликів та цифрової реальності : мат. Міжнароднор. наук.-пркт. конф. За заг. ред. І.С. Гриценка, М.І.Смоковича, м.Київ, 17-18 вересня 2019 року.-Херсон: В.Д. "Гельветика, 2019.-С.54-57

109. Похиленко І.С. Про деякі питання щодо Стратегії розвитку судової влади України на 2015-2020 роки //Наукові читання, присвячені пам'яті В.М. Корецького: Зб. наук. праць / Київський університет права НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Євдокимов В.О., Чернецька О.В. та інші].- К.: Вид-во Ліра, 2015.-С.147-149
110. Проблеми теорії і практики виконання рішень судів та інших органів : зб. наук. пр. / за ред. Ю. В. Білоусова. Хмельницький : ФОП Мельник А. А., 2019. 296 с.
111. Процесуальні особливості судового розгляду адміністративних спорів щодо порушень виборчого законодавства [Текст] / В. В. Кривенко [та ін.] ; заг. ред. В. В. Кривенко ; Інститут прикладних гуманітарних досліджень. - Х. : [б.в.], 2006. - 352 с
112. П'ятницький А.В.Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / П'ятницький Андрій Васильович ; Сум. держ. ун-т. - Суми, 2018. - 20 с.
113. П'ятницький А.В.Адміністративно-правове забезпечення реалізації заходів примусового виконання судових рішень в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / П'ятницький Андрій Васильович ; Сум. держ. ун-т. - Суми, 2018. - 20 с.
114. Роженко Д. В. Касаційний розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження / Д. В. Роженко // Вісник Вищої ради юстиції. - 2013. - № 3. - С. 46-55. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vvru_2013_3_6
115. Розум І. О. Дискусійні аспекти поняття та сутності процесуальних строків у адміністративному процесі / І. О. Розум // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 2. - С. 93-99. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npau_2016_2_17
116. Розум І. О. Проведення у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій та комісій з референдуму : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / І. О. Розум; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2014. - 20 с.
117. Руденко А.В. Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / А.В. Руденко ; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. — Х., 2006. — 20 с.
118. Сакара Н. Ю. Про правову природу судового збору / Н. Ю. Сакара // Проблеми законності. - 2016. - Вип. 132. - С. 135-146. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_132_16
119. Сало А. Особливості інституту процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві України / А. Сало // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія : Юридичні науки. - 2017. - № 865. - С. 325-331. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_865_51
120. Смокович М.І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія / Смоковим М.І. — К. : Юрінком Інтер, 2012. — 304 с.
121. Смокович М. І. Теоретичні засади правового регулювання розгляду адміністративними судами виборчих спорів [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Смокович Михайло Іванович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ, 2015. - 35 с.
122. Смотрич Д. В. Правове забезпечення виконання судових рішень в адміністративних справах і рішень Європейського суду з прав людини / Д. В. Смотрич // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2016. - Вип. 3. - С. 115-118. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2016_3_28
123. Сорока М. О. Поняття "процесуальний строк" в адміністративному судочинстві / М. О. Сорока // Актуальні проблеми державного управління. - 2010. - № 1. - С. 229-235. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2010_1_33
124. Стафійчук К.В. Правова природа касаційного провадження в адміністративному судочинстві України // Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С.317-319
125. Стукаленко В. А. Актуальні питання предметної юрисдикції спорів, які пов'язані з виборами Президента України / В. А. Стукаленко // Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство. - 2018. - Т. 23, Вип. 1. - С. 35-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_prav_2018_23_1_7
126. Тадеєва О. М. Засоби доказування в адміністративному судочинстві у справах щодо публічного майна / О. М. Тадеєва // Право і суспільство. - 2014. - № 6.2(2). - С. 165-170. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6.2%282%29__31

127. Терехова О. Ю. Адміністративно-правове регулювання діяльності окружних адміністративних судів в Україні // Держава та регіони. Серія ПРАВО. : Право, 2019 р., № 4 (66) С.116-122
128. Терехова О. Ю. Поняття й елементи адміністративно-правового статусу окружних адміністративних судів в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. Випуск 1(26), 2019. С.181-185
129. Тернущак М. М.Адміністративний процес у публічному адмініструванні [Текст] : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Тернущак Михайло Михайлович ; Держ. НДІ МВС України. - Київ, 2020. - 32 с.
130. Токарева К. С. Правові наслідки закінчення строку накладення адміністративного стягнення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / К. С. Токарева; Нац. авіац. ун-т. - Київ, 2015. - 20 с.
131. Фокіна А. О. Удосконалення форм судового контролю в адміністративному судочинстві / А. О. Фокіна // Часопис Київського університету права. - 2019. - № 2. - С. 262-266. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2019_2_47
132. Хлібороб Н.Є. Публічно-правовий спір як предмет юрисдикційної діяльності адміністративного суду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2012. 20 с.
133. Цвіркун Ю. Оскарження рішень, дій або бездіяльності Центральної виборчої комісії щодо встановлення нею результатів виборів чи всеукраїнського референдуму за новою редакцією Кодексу адміністративного судочинства України . Право України. 2018. № 2. С. 148-163
134. Чудик Н. О. Участь адвоката в адміністративному процесі / Н. О. Чудик // Актуальні проблеми правознавства. - 2017. - Вип. 4. - С. 153-158. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprpr_2017_4_27
135. Яношевська Н. О. Правова характеристика концепції інституту доказів та доказування у справах про адміністративні правопорушення / Н. О. Яношевська // Web of science and Academic Researcher. - 2019. - № 1. - С. 181-186. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/wsar_2019_1_30

Інформаційні ресурси

<http://library.knuba.edu.ua/>. Бібліотека КНУБА.

www.rada.gov.ua. Сайт Верховної Ради України.

kmu.gov.ua. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України.

<http://org2.knuba.edu.ua/>. Освітній сайт КНУБА.

<http://irbis-nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського